

Budapest—Bucuresti

Hantos Elemér dr. az utódállamok budapesti konferenciájának eredményéről

Alig zajlott le az utódállamok budapesti Páneurópa-konferenciája és tegnap már újabb kongresszus ült össze Brünmben, amelyen szintén azok vettek részt, akik a közép-európai együttműködést propagálják. A kiküldöttek Weyr Ferenc dr. brünni egyetemi tanár vezetése alatt ülték össze és az elnökség tagjai Hantos Elemér dr., volt magyar államtitkár, Hoto w e t z dr. államtitkár és S c h u s t e r dr. osztrák miniszter. A kongresszuson A u e r Pál dr. határozati javaslatot terjesztett be, amely szerint az utódállamok kormányait felhívják, hogy a gazdasági közeledés előkészítésére tegyék meg a lépéseket. A kongresszus egyben kiküldött egy bizottságot, amely már megkezdte a legközelebbi Bucurestibe összehívandó Páneurópa-értekezlet előkészítő munkálatait.

A brünni konferenciával kapcsolatban közöljük dr. Hantos Elemérnek a következő érdekes cikkét:

Az utódállamok képviselői az elmúlt napokban konferenciára gyűltek össze Budapesten. 1921-ben tartottak már ilyen konferenciát Portorose-ban, az első, amely kizárólag közép-európai kérdésekkel foglalkozott és csak az utódállamok területének problémáit vitatta meg.

A budapesti értekezleten nyilvánvalóvá lett, hogy az utódállamok bizonyos tekintetben nemzetközi gazdaságpolitikai kérdéseit egészen elkülönítve kell megtárgyalni és hogy ezeknek a kérdéseknek a kedvező megoldását nem lehet az európai, vagy az általános közép-európai kérdések megoldásától függetlenül. Egész sereg argumentumot sorakoztattak fel a budapesti értekezleten, hogy milyen szükséges az utódállamoknak külön tanácskoznok ezekről a kérdésekről és mint legfontosabb argumentumra, az ezen államok közötti történelmi közösségre mutattak rá. A konferencia felismerte azt is, hogy az utódállamok közötti autarkia sem kerülhet a sor, mert a közvetlen nagy szomszédos államokkal, Németországgal és Olaszországgal, annyira szoros összefüggésben vannak, hogy már az első közeledési kísérlet is nagy idegességet okozna a velük szomszédos nagy államoknál. Felismerte továbbá a budapesti konferencia azt is, hogy számos gazdasági téren, mindjárt az elején más államokkal is kell keresni érintkezést. A forgalmi, értékesítési és ipari problémákat az utódállamok csak Németországgal közösen oldhatják meg. A kölcsönös preferenciális rendszert már az első etapban az utódállamokra szorították és a konferencia által létesített irodák ezen problémák tanulmányozását tartották legfontosabb feladatuknak. Az egész konferencia egy egységes demonstráció volt az utódállamok provenienciái kölcsönös kedvezményben való részesítésének. Öröndetes, hogy ebben a kérdésben mind a hat delegáció egységes álláspontot foglalt el, ami annál is értékesebb, mert mind a hat államnak kiváló politikai és gazdasági vezetési egységesen vallották ezt a feladást. A budapesti konferencia csak kezdet volt. Brünmben tegnap ismét megkezdtek az utódállamok delegátusai a tanácskozást, ott tovább fejlesztik a Budapesten hozott határozatokat és nagyobb nyilvánosságot is biztosítanak nekik. Az utódállamok képviselőinek egyinással való megértése, nemcsak gazdasági szempontból nagyfontosságú, hanem első lépés az európai béke útján is.

Megszűnt a rejtély Titulescu utja körül

Vaida-Voevod a királynál — Mirto új választójogi törvényjavaslatot készített — Argetoianu türelmetlen az interpellációkkal szemben —

A kompenzációs pénztár ügye a parlament előtt

Bucurestiből jelentik: Vaida-Voevod Sándor ma délből kihallgatáson jelent meg a királynál és a vezető nemzetpárti politikust az uralkodó ebédén látta vendégül. Az Adeverul úgy véli, hogy Vaida kihallgatása egy választási kormány tervének megvalósításával áll kapcsolatban. Délután fél négykor Mirto volt belügyi államtitkár jelent meg az uralkodónál, aki előtt új választójogi törvényjavaslatát ismertetette.

Az Epoca értesülése szerint Ghica külügyminiszter Genfben megvárja Titulescut és csak csütörtökön vagy pénteken tér vissza a fővárosba.

Egységes vélemény Románia külpolitikájában

A Neamul Romanesc, Titulescunak, a Rador távirati ügynökségnek adott nyilatkozatával kapcsolatban annak a véleményének ad kifejezést, hogy ennek alapján végre szét fogunk hullani azok a fantasztikus híresztelések, melyek Titulescu útjával kapcsolatban szárnyra keltek és amelyek ennek az útnak belpolitikai jelentőséget tulajdonítottak. Titulescu útja után végre nyilvánvalóvá vált, hogy külpolitikai tekintetben Románia összes tekintélyes politikusainak egy a véleményük és hogy ennek következtében egyenes és mindenki által helyeselt külpolitikát lehet folytatni.

Románia külpolitikájára különben döntő befolyást gyakorolt Titulescu látogatása. Jól értesült politikai körök arról is tudni vének, hogy Románia londoni követének sorozatos királyi audienciája alkalmával nyert megállapítást, hogy Románia a genfi konferencián minő álláspontot foglaljon el azokban a kérdésekben, amelyek külpolitikai kérdésekben érintik az országot.

A parlament elfogadta a fegyelmi bizottság javaslatát Popov c'u ügyében

Ezután a napirendre tértek át. Először a Popovici-féle ügy került a parlament elé. Az elnök Miclescu a fegyelmi-bizottság benyújtott javaslatával szemben elrendeli a szavazást. Ennek eredményeképpen a fegyelmi-bizottság javaslata mellett 90, ellenfele pedig 74-en szavaztak. Miután a házszabályok értelmében ez a többségi arány nem elegendő a kizáráshoz, az elnök a szavazást megsemmisíti és kijelenti, hogy holnap új szavazást fognak tartani. Az elnöknek erre a bejelentésére nagy zaj támad az ellenzék soraiban.

Raducanu: Ez házszabályellenes. A házszabályok értelmében — folytatja — új szavazást ebben az ügyben legteljebb csak a jövő ülésszakban lehet eszközölni. Addig pedig hol lesznek Önök?

Miclescu: Szigorúan a házszabályok értelmében fogok eljárni.

Mares mérnök követeli, hogy Mihalache, aki tegnap öt kijárással vádolta, bizonyítsa be, hogy minisztersége alatt ő ilyen értelmű ügyekben a földművelési miniszteriumban járt volna.

Ezután a kompenzációs-pénztár felállításáról szóló törvényjavaslat következett.

Trancu-lasi: A pénztár nem lesz alkalmas a reá rétt feladatok teljesítésére.

Argetoianu hangsúlyozta, hogy nézete szerint a kompenzációs-pénztár elgondolása teljesen fedi a román érdekeket. Ez a törvény védőpajzsként kell hogy szerepeljen, ezért meg kell szavazni. Raducanu kijelenti, hogy ha ez egy pajzs, akkor meg kell védenie a román keres-

tást, hogy Románia a genfi konferencián minő álláspontot foglaljon el azokban a kérdésekben, amelyek külpolitikai kérdésekben érintik az országot.

A Kamara ma délutáni ülésén Mineanu képviselő a Lomasi-féle 255 millió adóbírság ügyében interpellált. Ferea lelkész a késedelmes lelkészi fizetések ügyében szólalt fel.

Argetoianu: Kijelentem, ha még egy pap a képviselőházban szóvá teszi a lelkészi fizetéseket, úgy egy hónappal még később fogják megkapni.

Lascu georgista képviselő kérdezi a pénzügyminisztert, mi van a brailai gabona-koncesszióval, amelyet egy hollandiai pénzszepornak akartak kiadni.

Argetoianu: Hihetetlen, hogy egyes képviselők ilyen interpellációkkal jönnek elő. Végül kijelentette, hogy valóban folytattak tárgyalásokat, amelyek még most is folynak. Ezután pedig ezt mondotta Lascu felé fordulva: „Ez nem panama! Szégyelje magát, hogy ilyen ügygyel a Ház elé jön.”

Lascu: Én nem beszéltem panamáról, különben sincs szándékomban senkit sem meggyanúsítani.

Közbeköltés a kormány padsorai felől: Menjen a külvárosba! Ott prédikáljon!

Mirescu szociálista képviselő a fővárosi játékbárlangok ügyét teszi szóvá, amelyről egyizben már interpellált. Ugyilátszik, — mondotta Mirescu — hogy az ügy túlságosan fájt, mert a rendőrség bérénci megtámadták és inzultálták.

kedőket és román devizát. Javasolta hogy a külföldi szállítások kiizotése ne az illetékes állam devizájában történjen, mert akkor hivatalos árfolyamot követelnének, a hivatalos kurzusok pedig a mai tényleges kurzusokat nem fedik. Ezért — folytatta — ne külföldi devizákban fizessenek, hanem az áru értékének alapján. Argetoianu elfogadta a módosítást.

A Kamara tegnapi ülésén lejátszódott verekedéssel kapcsolatban, Iorga lapja, a Neamul Romanesc azt írja, hogy ezt már nem lehet az új ritmus terhére felróni. A politikai pártok azt hiszik, — írja a lap — hogy olyan könnyen lehet a tegnapi napot elfelejteni, amikor még ők kormányoztak és rendkívül idegesen fogadják, ha a tegnap bűneit szemükre vetik. Ezért válnak komolytalanná néha a parlamenti ülések és történnek valóban sajnálatos incidensek.

Erdélyi óhajok

Vaida-Voevod királyi kihallgatását összefüggésbe hozzák nemzeti-parasztpárti körökben a még mindig napirenden levő koncentrációs kormány tervével. Állítólag Vaida Sándor kihallgatása alkalmával vázolta az uralkodó előtt azokat a speciális óhajokat, amelyeket egy esetleges koncentrációs kormány megalakítása alkalmával minden körülmények között szem előtt kell tartani. Természetesen ebből a szempontból nagy szerep jutna a nemzeti-parasztpártnak is, mint amely még mindig az erdélyi óhajok és kívánságok letéteményesének és egyben megvalósítójának tekinti magát.

Nők és gyermekek holttesteit borítják a kínai harctereket

A széthúzó Kína összefogott Japán ellen — Kína történelmének fordulópontjához érkezett — A kínaiak megtizedelték a japán csapatokat

A Skoda-művek óriási hadianyag-szállítása Japánnak

Sanghaiból jelentik: Nemzetközi politikai körökben általános feltűnést keltett az a fordulóponthoz, amely a kínai hadszíntéren beállott. A kínaiak most már nemcsak, hogy ellen tudtak állani az ismételt japán támadásoknak, hanem maguk is offenzívába mentek át és visszavetették a japán osztagokat. Érdekes körülmény, hogy a tizenöt éven át testvérbarcokban egymást marcangoló Kína most szinte egygyóforrott és egy emberként állt ellent, amikor a japán támadások visszaveréséről volt szó. Így Feng-Yu-Siang keresztény kínai tábornok, aki eddig kérelhetetlen ellenfele volt Csang-Kai-Sek tábornoknak, kibékült ellenfelével és csapatait Csang-Kai-Sek rendelkezésére bocsátotta.

A három napos kínai offenzíva eredménye: Kiangvan, Sapel és Vuszung ismét biztos kínai kézben vannak, a kínaiak a front egyes pontjain ellentámadásba mentek át. A kínaiak tegnap halálmegvető bátorsággal a rizsöldeken keresztül támadták a japánokat. A japánokat a támadásban az eső is hátráltatta, mivel az állandó esőzés használhatatlanná tette a ködfelvezető gépeket. Az idegen katonai szakértők véleménye szerint csodálatos, hogy a jól szervezett és szisztematikusan dolgozó japánok semmi eredményt sem tudtak elérni az állítólag széjjelzúllófélben lévő és ötletszerűen operáló kínai csapatokkal szemben. Az idegen katonai szakértők csodálatosnak tartják azt is, hogy a kínaiak, akik eddig teljesen defenzív harcmódot tanúsítottak, hirtelen támadásba mentek át.

Kínának Németország szállít hadianyagot

A kínai kormánynak nemzeti gyűjtés folytán igen nagy összegek állanak rendelkezésére és az elmúlt héten a nankingi kormány tekintélyes mennyiségű löszert, valamint repülőgépet rendelt Németországban. Ugyancsak Németországban rendelték a kínaiak azokat a kővésszárokakészítő gépeket is, amelyek a háború végén a németeknek oly nagy szolgál-

tokat tettek. Song dr. kínai külügyminiszter tegnap egyébként kijelentette, hogy Kína történelmének egyik legfontosabb fordulópontjához érkezett.

Sanghaiban az idegen kolónia lakói már kezdenek beletörödni abba, hogy hosszú harcokra van kilátás és most már csak az a kérdés, hogy emiatt a nagyhatalmak részéről nem következik-e be a hivatalos hadüzenet.

Semleges tudósítók jelentése szerint a japán csapatok az egész vonalon beszüntették az offenzívát. A japánok váratlan intézkedése annak tudható be, hogy a kínaiak a japán csapat jobbszárnyát teljesen visszaverték és bekerítették. Az ellenségeskedés egyelőre szünetel.

Ma reggel a japán hadsereg teljes tech-

A japán kormány még nem egyezett bele az újabb csapatszállításokba

A tegnapi harcok különösen a délutáni órákban voltak igen hevesek. A japán csapatok a polgári lakosságot sem kímélték és a nők és gyermekek holttesteinek ezrei tarkították a harctereket. A tegnapi esti órákban japán bombák felgyújtották a kínai repülőteret és ennek következtében 25 repülőgép teljesen megsemmisült.

Tokiói jelentések szerint a japán kormány még nem egyezett bele abba, hogy Sanghaiba újabb csapatokat küldjenek. Sanghai-i híradások szerint a nemzetközi telepen ma óraszerkezetre beállított bomba robbant a postaépület előtt. A robbanás a postaépületet súlyosan megrongálta, míg a szomszédos épület rombadőlt. Több személy könnyebben megsebesült.

Berlini hírek szerint a német kormány megegyezést kötött több nagyobb hajózási vállalattal a Sanghaiban lévő német állampolgárok, asszonyok és gyermekek elszállítására. A német kormány részéről egyébként illetékes helyen hivatalosan kijelentették, hogy nem felelnek meg a valóságnak azok a híresztelések,

amik folklórszerűséggel legmodernebb eszközeivel indította meg az offenzívát Kieng-Wan ellen. Hatművelyes ágyú szüntelen pergetéssel halmozták el a kínai állásokat, amelyekre 500 fontos bombákat dobtak. A tüzéségi előkészítés után barna füstfelhők leple alatt indult a gyalogság és a támadást tankok és páncélautók segítették. A kínaiak lövészárkaikban szorongatva várták a benyomuló japán gyalogságot és az elkecseregetett harcban rengeteg japán katona maradt az árkokban. Végül a japán gyalogság visszavonulni volt kénytelen és egy talpalatnyit sem foglalt el a kínai állásokból. A kínaiak a támadást főleg gyalogsági ágyúikkal verték vissza, amelyek a japánokat megtizedelték. A japán vöröskereszt a kínai árkokban szedte össze a sebesülteket, de ezeknek felerésze szállítás közben meghalt. A kínaiak mai veszteségét 2000 főre becsülik.

Hír szerint a japán sereg a mai támadásnál összes tartalékait bevonta a harcba és ezzel teljes erejét kiadta. A japán hadsereg főparancsnoksága felszólította Sanghai japán lakosságát, hogy álljon készen a Japánba való elutazásra.

melyek szerint német mérnökök, vagy szakértők részt vennének a mandzsuri háborúban.

Párisi jelentések szerint a L'Humanité szövetségi, hogy a cseh hadianyaggyárak óriási mennyiségű hadianyagot szállítottak Japánba. A Skoda-művek eddig 120 millió értékű árut szállítottak el. A francia lap megjegyzi, hogy a cseh szociálista-párt vezére, Pick képviselő tagja a Skoda-gyár igazgatóságának és ebben a minőségében évi 400 ezer csehekrona tiszteletdíjat huz.

Bizalmatlanság a Tardieu-kormánynak

A radikális és a szociáldemokrata párt határozata

Párisból jelentik: A radikális-párt kimondta, hogy a kormány bemutatkozásakor bizalmatlanságot szavaz Tardieunak. Ugyanígy határozatot hozott a szociáldemokrata-párt is.

Forog az ágy

Írta: HARSÁNYI ZSOLT.

Nem arról a forgásról beszélek, amely erőteljesebb mulatságok után szokott bekövetkezni. Erről egy híres eset szól író társaim világában. Egy nagy lümpolás utáni másnapon a mulatság egyik résztvevője felhívta telefonon a mulatság másik résztvevőjét, a híres író:

— Hogyan értél haza?

— Köszönöm, pontosan az utolsó pillanatban. Ha még egy percet késtem volna, lemaradtam volna.

— Lemaradtál volna? Hogy-hogy?

— Kérlek, abban a pillanatban, ahogy lefeküdtem, az ágy már indult.

Igen, ezt ismerjük, ezt a nem éppen kellemes érzést, mikor az ember magára huzza a paplant, hogy az egy-két-kilenc ponár konyakot kiadja és a hevesen óhajtott nyugalom helyett az ágy egyszer csak lebegni kezd, mint a varázs-szőnyeg az Ezeregyéjszakában.

Hagyjuk ezt, ne beszéljünk szegyceneinkről. Nekem most az ágy egy másik tulajdonsága jutott eszembe. Hogy csodálatos módon önmagától meg tud fordulni és csak hosszas gondolkodás után lehet visszafordítani. Ez semmi féle szeszszel nincs összefüggésben és a legszolidabb állapotban szokott bekövetkezni. Még pedig így következik be. Eloltom a lámpát, befészkelem magam kényelmesen a vállam által furt gödörbe és elteszem magamat holnapra.

Ilyenkor jön a lassu süllyedés kényes és érzékeny lefolyása: mikor az öntudat szeretne szépen lassan lecsúszni a valóság tengerszínére alá, de ebben minduntalan megakadályozza valami. Már egyenletesen szuszog az ember, mint ha aludnék, mikor hirtelen nagyot szökken az öntudat vissza a valóságba: elefejtettem ki-

írni, hogy holnap korábban kelek. Már maga a gondolat is kellemetlen, az pláne kellemetlen, hogy az adóhivatal miatt van az egész. az pedig a legkellemetlenebb, hogy vissza kell jönni az éberségbe, fel kell gyújtani a lámpát, ki kell csoszogni az előszobába, megírni a tulvilági izenetet, visszacsoszogni, leoltani és uíra kezdeni az egész öntudat-süllyesztési processzust. Megint sikerül lassan a dolog, a gondolatok tünde csapongása egyre valótlanabb, jön a szundikálás, jön a szenderegés, egyszerre csak óriási katasztrófa csap bele a szenderegésbe: heves orrvizketés. Az ember próbál félálomban alkudozni még egy kicsit. Felébredjek és megdörzsöljem az orromat? Vagy konokul elene szegüljek a vizketésnek, ne ébredjek fel és váriam meg míg magától elmúlik? Az alku hiábavaló: az az átkozott pont a baloldali cimpában szemtelenül és türehtelenül viszket. Muszáj megmozdulni. Kis mozdulat az egész, de egy világegyetemet mozdit ki sarkából, az irreális álomvilágot egyszerre elsöpri és a valóságot plántálja helyébe. Megint uíra lehet kezdeni. Megint lassan-lassan következnek az elalvás állomásai: a tünődés, a fantázia szabad csapongása, a szundikálás, a szenderegés, — és íme, mennydörgésszerű kozmikus világfelfordulás dörög el, a végtelenséget megreccscentő kataklizma: egy taxi rohant el odakinn az ablak alatt. A szendergő ember egy szempillantás alatt teljesen éber. Söhajt egyet. Kezdi elülről.

Ilyenkor szokta elkezdni az ágy azt a különös és orv játékot, amelyet teljességgel lehetetlen észrevenni. Én legalább sohasem kaptam még rajta az ágyat, mikor a csinyt elkövette. Mindig csak akkor vettem észre az egészet, mikor már készen volt vele. Tudnillik roppant óvatosan és ravaszul megfordult velem.

Semmi kétség megfordult. Világosan tu-

dom, hogy ahol az előbb az ágy feje volt, ott most a vége van. A vége pedig ott van, ahol az imént a feje volt. Az előbb úgy feküdtem, hogy lábam a Margitsziget felé irányult, fejem pedig a Gellérthege felé. És most teljesen nyilvánvaló, hogy irányom megint párhuzamos ugyan a Duna medrével, de most lábbal vagyok a gellérthegei citadellának és fejjel a Margitszigetnek.

Hogy csinálta ezt az ágy, ez a ravasz és veszélyes bestia? Megfoghatatlan.

Most jön a visszafordulás. A fantázia elkezd a dolgot rovincsolni. Hogy is van csak? Az lehetetlen, hogy az ágy önmagától, mint valami csinytevő élőlény, megfordult volna. Ez ellene mond minden természeti törvénynek. Térjünk csak vissza a normális valósághoz. Jobbra van a szekrény, balra vannak az ablakok. Így van?

Igy van. Bámulatos dolog történik: az egész világegyetem szép lassan és könnyedén szánynolcva foknyi félkörrel megfordul ágyam tengelye körül. A Gellérthegei kényelmes ívben elfordul a lábamtól a fejemhez, mi alatt a másik oldalon a Margitsziget is visszatek eredeti helyére. De nemcsak ők mozognak, mint metafizikai forgószínpad, hanem az egész ország, egész Európa, a földgömb, a naprendszer, a világegyetem, az egész végtelenség.

Most derül ki, hogy az előbbi tréfát sem hű ágyam követte el, hanem a mindenség. Az fordult el körülöttem olyan észrevétlenül. De fantáziámmal, mint valami nyélnél, fogva az egész világot, roppant könnyedén vissza tudtam fordítani eredeti helyzetébe.

A szendergő ember a világ közepe. Körülötte forog az egész mindenség. Ezzel a megnyugtató tudattal pár pillanat múlva mélyen alszik.

Reusz Miklós dr. külföldről jött haza a fekete- szesz-ügy főtárgyalására

Az ügyész meglepő e öterjesztése — A törvényszék kihallgatja az ügy négy vádoltját — Reusz Miklós dr. elmondja a Varadin-féle vizsgálat igazságmait — Konyalitska ellentmondó vallomása. Az eltűnt regiszterek A főtárgyalás tartamára őrizetbe vették Reusz dr.-t

Az aradi törvényszék ma délelőtt kezdte meg az első szeszvisszaélési ügy főtárgyalását, amelyben hónapokon keresztül tartott a vizsgálat. A vizsgálat bővelkedett izgalmas részletekben, meglepetésszerűen történtek őrizetbevételek és az aradi, valamint a temesvári vádtanácsok döntését feszült figyelemmel kísérték nemcsak Aradon, hanem Erdély majdnem valamennyi városában. A szesz-vizsgálat ugyanis Aradról kiágazva, egész Erdélyt behálózta és a mai napon főtárgyalásra kerülő ügy volt az első, amelyben a vizsgálat befejezést nyert.

Moldovan Sabin delegált vizsgálóbíró, mintegy két héttel ezelőtt tette át az ügy iratait a vádindítvány megtétele céljából az aradi ügyészségre és az aradi törvényszék az iratok átvétele és az ügyészégi vádindítvány megtétele után, alig tíz napra tűzte ki a főtárgyalást.

Megkezdődik a főtárgyalás

Délelőtt 10 órakor már teljes számban felvonultak az ügy szereplői, vádlottak és tanúk és még a bíróság bevonulása előtt terjedt el a híre annak, hogy Reusz Miklós dr., a Flora aradi likörgyár r.-t. igazgatója is megjelenik a főtárgyaláson. A bíróság, a szokástól eltérően, három tagu volt és Popescu elnök vezetésével, Mager dr. és Seracu törvényszéki bíró foglaltak helyet a bírói emelvényen. A

vádat Mandru Miklós dr. főügyész képviselte, míg a védelmet Pop Sándor dr. és Fischer Jenő dr. aradi ügyvédek látták el.

Király törvényszéki jegyző, Reusz Miklós dr. nevével kezdte meg a beidézetek neveinek felsorolását és a bíróság megállapította, hogy néhány tanu kivételével, az ügy valamennyi szereplője megjelent a mai főtárgyaláson. A törvényszék először is az ügy állapota szerint a tárgyalás előkészítését megkezdte, amelyre az ügyész előterjesztésének és elrendelte a tárgyalás befejezéséig Reusz dr. őrizetbe vételét. A védők nyomban felfolyanodással éltek a döntés ellen és a törvényszék vádtanácsa átalakulva, tárgyalta le az ügyet és rövid tanácskozás után visszautasította a szabadlábra helyezés iránti kérelmet.

Varodin ezredes különös aradi vizsgálat

Ezután a törvényszék megkezdte Reusz Miklós dr. kihallgatását több vádpontokra vonatkozólag, amelyek között szerepelt Konyalitska István sofför Amerikába való kiküldése, valamint a Flora likörgyár regisztereinek állítólagos megsemmisítése is. Reusz Miklós dr. teljes rávilágítással mondotta el a tényeket és rávilágított azokkal az okokkal, amelyek teljesen más beállításban tüntették fel az eseményeket. Elmondotta, hogy Konyalitska István már régebben készült Amerikába és ennek az utnak megvalósításához kért és kapott tőle pénzt kölcsön. A regiszterek állítólagos megsemmisítésével kapcsolatban kijelentette Reusz dr., hogy azok szabályszerűen az aradi pénzügyigazgatóságok lettek felküldve és azoknak további sorsáról nem tud semmit.

Az ügy előzményeivel kapcsolatban különben elmondotta, hogy 1931. március 13-án megjelent irodájában Varodin ezredes, akinek delegációja volt különböző felülvizsgálat megtartására, felhatalmazása alapján vizsgálatot tartott a cég helyiségeiben és annak befejezése után kijelentette, hogy zárlatot rendelt el a cég teljes vagyonára s egyben több millió lejt kitevő bírságról szóló jegyzőkönyvet vett fel. Varodin ezredes még két ízben járt nála és neki az volt az impressziója, hogy Konyalitska sofför bizonyos nyilatkozatának birtokában lehet, amelynek valódiságáról meggyőződni nem állott módjában. Teljesen érthető, hogy a cég ellen lefolytatott vizsgálat bizonyos mértékig befolyásolta higgadt és nyugodt ítélőképességét is. Igen érdekes volt a főtárgyalás hangulatának megváltozása Reusz Miklós dr. kihallgatása alkalmával. Popescu törvényszéki elnök a következő szavakkal fordult Reusz dr.-hoz, midőn az tanuvallomását ugyszólván befejezte:

— Látom, hogy Ön mindenben az igazsághoz híven adta elő a tényállást, aminek örülök.

Reusz Miklós dr. kihallgatása még tartott, amikor rendkívül érdekes események történtek a törvényszék folyosóján. A déli órákban ugyanis megjelent az aradi államrendőrség

egy detektívje, aki Anastasiu Dumitru volt szőlészeti felügyelőt kereste. Amidőn felfedezte a hallgatóság között, diszkrétan hozzálépett és felszólította, hogy kövesse. Anastasiu a detektív lekísérté az ügyészség fogházába, ahol a temesvári tábla rendelkezése előzetes letartóztatásba helyezték. Anastasiu ellen ugyanis az aradi ügyészség letartóztatási indítványt tett, amelyet azonban Moldovan Sabin vizsgálóbíró visszautasított. A visszautasító végzést az ügyészség megkezdte a temesvári táblához, amely most foglalkozott az ügyvel és távirati-lag rendelte el Anastasiu letartóztatását.

Popescu elnök egy órákor felfüggesztette a tárgyalást és szünetet rendelt el, majd délután négy órára tűzte ki a tárgyalás folytatását.

Négy órákor pontban nyitotta meg az elnök a főtárgyalást és Konyalitska István sofför kihallgatása következett ezután, aki a vizs-

Kutatás az eltűnt regiszterek után

Adler László dr. kihallgatását rendelte el ezután az elnök, akit arra vonatkozólag hallgatott ki a törvényszék, hogy tudott-e arról, hogy Reusz dr. megsemmisítette a gyár regisztereit. Adler kijelentette, hogy a regisztereket személyesen vitte fel az aradi pénzügyigazgatósághoz, ahol a szeszosztálynál adta le. Az átvételi tisztviselő személyére nem emlékezik pontosan, tény azonban, hogy az átvételről semmi elismervényt nem kapott, de ez nem is volt szokásban. Tovább már nem tudja, mi történt a regiszterekkel.

Stoica Gyula nyugalmazott főfelügyelő volt az utolsó a vádlottak közül, aki elmondotta vallomását. Kijelenti, hogy a gyárban levő készleteket kizárólag mennyiségre való tekintetből ellenőrizte és mivel a regiszterek már le voltak zárva, utasította a gyárat, hogy azokat küldjék be a pénzügyigazgatósághoz. Erre vonatkozólag különben jelentést is tett a pénzügyigazgatóságnak.

Fülöp Béla, a Bancara temesvári fiókjának igazgatóját hallgatták ki ezután, akitől a

gálat bevezetése alkalmával Gammer György ujaradi szesznagykereskedő szolgálatában állott. Konyalitska az ügy tulajdonképpen koronatanujaként szerepelt a Varadin-féle jegyzőkönyvekben, a mai főtárgyaláson azonban megállapítható volt, hogy a vád, amelyet Konyalitska vallomására alapított a vizsgálat, rendkívül labilis. Konyalitska vallomásában előadta, hogy több ízben jött át Aradra autókamionnal Ujaradról és több hordót hozott át, a melyet azután a Flora-gyárnál adott le.

Kavarodás egy vallomás körül

Elnök: Mikor történt az áthozatal?

Konyalitska (bizonytalanul): Összel vagy télen, már nem emlékszem.

Az elnök ezzel szemben megállapítja, hogy a sofför a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy a szállítmányok nyáron lettek Aradra átszállítva. Elmondja, hogy a szállítmányokat Dan Arthur igazgató vette át, aki pénzt is adott, hogy a hídpenzt kifizesse.

Konyalitska annakidején a rendőrségen tett vallomást, amelyet később Beles közjegyző előtti nyilatkozatában visszavont. Amidőn Amerikából hazajött, megjelent Ludosan vizsgálóbíró előtt, akinél a közjegyző előtt tett vallomását vontatott vissza. Majd néhány nap múlva ismét megváltoztatta vallomását és mégis a közjegyző előtti vallomását mondotta a valószínűségnek megfelelőnek. A törvényszék előtt kijelentette, hogy az igazat akarja vallani és kijelentette, hogy az a vallomása fedi a valószínűságot, amit a rendőrség előtt tett.

Popescu elnök: Nem gondolja, hogy neveltségre az, amit maga a vallomásaival csinál?

A sofför nem válaszol semmit az elnök megjegyzésére. Majd megemlíti az amerikai utazás történetét, amellyel kapcsolatosan elmondja, hogy azért jött vissza, mert hallotta, hogy itthon szüleit zaklatják a hatóságok.

bíróság arravonatkozólag kért felvilágosítást, hogy kinek a javára történt 246 ezer lej kifizetése. Reusz dr. a törvényszéken levő üzleti könyvekből megállapította, hogy az összeget Stein Sándor, az aradi Podgoria tulajdonosa vette fel, amit Fülöp Béla is megerősít.

Goldschmidt Sándor bankár 150 ezer lej kifizetésére vonatkozólag tesz vallomást, amelyet ugyancsak Stein Sándor vett fel.

Caba pénzügyigazgató vallomása

Caba Gyula pénzügyigazgató kihallgatása következett ezután, akit a törvényszék ugyan csak a Flora-likörgyár eltűnt regisztereire vonatkozólag hallgatott ki. Caba Gyula elmondotta, hogy a törvény nem rendeli el, hogy a regisztereket jegyzőkönyvvel vegyék át, így tehát nem tud azokról semmit. Lehet, hogy Stoica Gyula tett jelentést, de az az illetékes ügyosztály vezetőjéhez került.

Popescu elnök ezután elrendeli a szembesítést Stoicával, amelynek megtörténte után Giorgion ügyosztályvezetőt hallgatták ki a tör-

vényszék. Giorgio eljött, hogy Stoica valóban tett jelentést a Flora regisztrációra vonatkozólag, amelyeket azonban ő nem látott. Nem is tudja, ki vette át. Az ügyész és a védelem több kérdése után Reusz Miklós dr. intéz több kérdést a tanúhoz, amelyekkel azt kívánja megállapítani, hogy neki nem állott érdekében a regiszterek megsemmisítése, mert azokban úgy sem szerepelt volna az a mennyiség, amelyik esetleg illegális uton került volna ki a gyárból. A tanú ezt mindenben megerősítette és a vallomását úgy Reusz dr., mint Pop dr. védő kérelmére a bíróság jegyzőkönyvbe vette.

Gázharc-rendelet érkezett Aradmegyébe

A szászvárosi önkéntes tűzoltó-egyesület ambíciója figyelemreméltó lépésre készítette a hadügyminisztériumot és a belügyminisztériumot — Az aradmegyei prefektúra vezetősége minden községi bírónak és járási főbíróknak megküldötte az érdekes rendeletet

Egyöntetű módon szervezik meg országszerte a gáztámadások elleni védekezést

A leszerelés gondolata kétségek nélkül benne van a levegőben. Ettől azonban teljesen függetlenül, a közelmúlt napokban érdekes és főleg figyelemreméltó rendelkezés érkezett az aradmegyei prefektúrára, amely bizonyos gázmaszkokkal áll összefüggésben. A belügyminisztérium 11.742. A szám alatt küldötte meg ugyanis azt a rendeletét az aradmegyei prefektúra vezetőségének, amely a harcigázak elleni védekezésről intézkedik.

Mielőtt még valaki a háborúra gondolhatna, sietve kell megjegyeznünk, hogy egyelőre nincsen semmi ok az aggodalomra. A belügyminisztériumi rendelet inkább egy bizonyos konkurrenciára ellen védekezik akkor, amikor felhívja Aradmegye közigazgatási vezetőségének figyelmét arra a körülményre, hogy a szászvárosi önkéntes tűzoltó egyesület azt a kérést intézte a hadügyminisztérium katonai kémiai osztályához, hogy küldje ki delegátusát a szászvárosi tűzoltó lakományába, mert a derék szászvárosi önkéntes tűzoltók speciális ellenőrzés alatt kívánják lefolytatni a harci gázok ellen védekező gyakorlataikat.

A hadügyminisztérium illetékes osztályán szeged ültetett valakinek a fejébe a szászvárosi önkéntes tűzoltó egyesület ügybizgalma és ennek következtében született meg a belügyminisztériumi rendelet, amely közli, hogy a hadügyminisztérium egyelőre nem tehetett eleget a szászvárosiak kérésének és kedvezőtlen válaszadásra kényszerült. A minisztériumi rendelet hangsúlyozza, hogy a polgári lakosoknak a harci gázok elleni védekezésre való kioktatása csakis egységes program mellett lehet végbe az ország területén és nem lehet az csupán különböző önkéntes egyesületek magánszórakozása. De mivel a szászvárosi eset arra a gondolatra adott alkalmat a hadügyminisztériumban, hogy esetleg az aradmegyei önkéntes tűzoltó-egyesületek is foglalkozhatnak a harci gázok elleni védekezés módszerével.

Per Krenner Zoltán dr. ellen

Az aradi törvényszék május 6-ra halasztotta a tárgyalást.

Az aradi törvényszék az elmúlt év őszén kezdte meg annak a hünvádi feljelentésnek tárgyalását, amelyet Hönigesz Kaietan és közeli 60 társa adta be az Aradon általánosan ismert s időközben Budapestre költözött Krenner Zoltán dr. ügyvéd, volt lipnai közjegyző ellen. A feljelentés előzményei 1926-ra nyúlnak vissza, amikor a báró Bohus-féle birtokot parcellázták és a parcellákat Hönigesz és társai vették meg és a feljelentés adatai szerint az adásvételi szerződés megkötése körül történtek olyan természetű dolgok, melyek miatt az újszántómai gazdák megkárosítva érezték magukat. A mai főtárgyaláson Sárba György dr. orvosi bizonyítványt mutatott be, amellyel azt igazolta, hogy Krenner Zoltán egy budapesti szanatóriumban betegen fekszik. A bíróság az orvosi bizonyítvány alapján a tárgyalást május 6-ra halasztotta.

A késő esti órákra való tekintettel, utolsó tanúként Dan Arthurt, a temesvári Mezőgazdasági Szeszgyár igazgatóját hallgatva ki a törvényszék, akiről Konyaliuska azt vallotta, hogy az ő autóján és autokamionján történtek a szeszszállítványok Aradra, Dan kijelentette, hogy a soffőr vallomásából semmi sem fedti a valóságot, mivel a hordókban cujka és borpárlat volt, amit pedig jogában állott szállítani.

Popescu elnök a további tárgyalást holnap kilenc órára tűzte ki és Taranu pénzügyi vezérfelügyelő kihallgatásával kezdik meg a tárgyalást. Ítélethozatalra valószínűleg a délutáni órákban kerül a sor.

sainak amatőr-tanulmányozásával, szükségessé vélte, hogy megküldje rendeletét, amelyben egy későbbi időpontra halasztja el az ilyen tanulmányok egyforma megrendezését az egész ország területén — s így természetesen Aradmegyében is. A minisztériumi rendelet felhívja Aradmegye vezetőségének figyelmét arra, hogy figyelmeztessék az érdekelte aradmegyei egyesületeket, miszerint minden gázvédelmi program lebonyolításához szükséges megszerezni az illetékes katonai parancsnokság légügyi osztályának engedélyét, — hogy az illetékesek megadhatják a szükséges instrukciókat, a gyakorlatok eredményes lefolytatásához.

A megyei adminisztráció az érdekes rendelkezést, amely Stefanescu minisztériumi igazgató kézjegyét viseli, megküldötte Aradmegye valamennyi községi bírójának és járási főbírójának.

Bármely könyv KERPEL-nél!
vagy kotta

Élő harcsák és pontyok megérkeztek Neuländer fűszerüzletébe

Andrényi cég és Dácia kávéház között.

Trappista sajtok 44 lejtől felibb.

A kamarai botrány folytatása

Nyilatkozik Popovici Mihály, aki öklével arculütötte Mares képviselőt — Nagy leleplezésekre készül a nemzeti-parasztpárt — Utépítési panamák — Valcovici mulasztása

Bucurestből jelentik: Popovici Mihály volt pénzügyminiszter, aki tudvalevőleg a Kamara tegnapi ülésén öklével megütötte Mares többségi képviselőt, ma nyilatkozott az Adeverulnak az ügyvel kapcsolatban. Popovici kijelentette, hogy magáról az incidensről nem beszélhet, mivel az lovagias eljárás tárgyát képezi és a szokások szerint mindaddig, amíg ez az eljárás befejezést nem nyer, az incidensről nem nyilatkozhatnak. Az előzményeket azonban hajlandó elmondani. Az előzményekkel kapcsolatban Popovici kijelentette, hogy elhagyta a helyét, mivel az elnöknel szólásra akart jelentkezni, hogy válaszoljon Valcovici vádjaira és hogy bebizonyítsa azok alaptalanságát. Ő és a nemzeti-parasztpárt ugyanis előbb bukott meg, mint ahogy az utszerződés életbelépett. Az utak és hidak építését csak tavaly nyáron kezdték meg. Ha tehát Valcovici valóban szakértő lett volna, látnia kellett volna, hogy a szerződés nem jó és nem lett volna szabad engednie a munka megkezdését. A szerződést egyébként a legfőbb műszaki tanács kötötte, amely tisztán szakemberekből áll. Hat hónappal ezelőtt egy broszúra jelent meg az utszerződés hibáiról. Ezt a broszúrát a parlamentben is is-

FILM KÖZLÖNY

Gyilkosság a filmstúdióban

Izgalmas bűnügyi dráma a filmkulisszák világából — Bemutató a Corso-moziban

A közönséget minden időben rendkívül érdekelték azok a történetek, események, intimítások, amelyek a kulisszák közül szivárogtak ki. A filmstúdió lázas tempójú élete, a film műhelytitkai pedig különösképpen nagy vonzórőrt gyakoroltak már a némafilmek idején a publikumra s azoknak a filmeknek, amelyek bepillantást engednek ebbe a lüktető történetekkel teli világba, minden alkalommal nagy közönségsikerük volt. Legutóbb vizitáték formájában láttuk a hangosfilmstúdió életét, amely kétszeresen hatásos témának bizonyult, mert a hangeffektusok tökéletesen hű visszaadásával csak emelték a téma érdekességét.

A Corso-mozi újdonsága egyike a legizgalmasabb, legérdekesebbeknek, a hasonló zsánerű filmek között. A hangosfilmstúdió életébe robbanásszerű pánikot dob egy revolverlövés, amely a nagy jelenet fináléját jelzi. Ez indítja meg az idegizgató, vérpezsdítő filmdramát. Csakhamar kitűnik ugyanis hogy a készülő nagy film egyik főszereplője holtan fekszik a jelenet színhelyén... A hangosfilmapparátus nagyon is híven adja vissza a borzalmas halálsikolyt, amely végigrezeg az egész filmstúdióban. Detektívek, rendőrök, epizód szereplők vonulnak fel a dráma során, akik mind a gyilkost nyomozzák, míg végül, amikor már minden nyom elmosódott és valamennyi segédeszköz csődöt mond, a hangosfilmapparátus derít fényt a bűnügy kibogozására. Az bizonyos, hogy egyetlen pillanatig sem unatkozik az ember, sőt borsózik a hátunk az izgalmas jelenetek hatása alatt, de mindamellett nem szorul háttérbe a hangosfilmgyár műhelytitkainak leleplezése, a stúdió kulisszatitkainak felfedése sem. A szereplők tulajdonképpen valamennyien csak eszközök a film hatásának emelésére. Gerda Maurus, a Thea von Harbou-filmek ismert hősnője, egy filmprimadonnát alakít. Partner az elegáns Harry Frank. A rendező Alfred Zeisler, minden dicséretet megérdemelt.

(cs. p.)

Szombaton, 27-én: **Fehér ló,** világhírű szenzáció a **Városi színházban.**

Érdekes bonyodalmak az aradi osztály-sorsjáték körül

Akadályok az állami osztálysorsjáték miatt — Crisan Ascaniu és dr. Radu Cornel nyilatkozata — „A sorsjátékot a munkanélküliek felsegélyezésére feltétlenül megtartjuk” — A magánsorsjátékokra vonatkozó rendelkezések —

A sorsjáték tervezője egy fiatal aradi matematika-professzor

Váratlan bonyodalmak merültek fel Arad város érdekes sorsjáték-tervezetével kapcsolatban, amelynek megvalósítását csak a közel-múltban határozta el a város interimár-bizottsága. Amint az *Aradi Közlönyből* olvasóink valamennyien értesültek róla, az interimár-bizottság gondosan áttanulmányozta azt a névtelen tervezetet, amelyet szerzője inkognitójának szigorú megőrzésével juttatott el Aradváros vezetéséhez. A tervezet egy osztálysorsjáték tökéletesen kidolgozott programja volt, amelyet Crisan Ascaniu bizottsági tag, a Molse-Nicoara fiuliceum igazgatója vizsgált felül és azt — amint erre vonatkozó jelentésében előadta — reálisnak és praktikusnak találta. A tervezet szerint ha Arad városa 30.000 darab osztálysorsjegyet bocsát ki több nagyszámú pénz-nyeremény kisorsolására, az egész sorsjáték végeztével Arad városa másfélmillió lej tiszta hasznot könyvelhetne el. A város vezetősége elfogadta a javaslatot és elhatározta, hogy megvalósítja az aradvárosi osztálysorsjátékot, amelynek várható hasznát a munkanélküli központi segélyalap gyarapítására fordítja.

Az *Aradi Közlöny* teljes részletességgel beszámolt ezután a további fejleményekről is. Radu Cornel dr. városi interimár-bizottsági elnök legutóbbi bucuresti-i útja alkalmával magával vitte a titokzatos névtelen szerző sorsjáték-tervezetét, hogy a belügyminisztérium és a munkaügyi minisztériumok hivatalos engedélyt megnyerje hozzá. A belügyminisztériumban hivatalosan kijelentették Aradváros vezetője számára, hogy *semmi akadály sincsen a városi sorsjáték megrendezésének*, ha a munkaügyi minisztérium megadja hozzá a maga hozzájárulását. Arad városa tehát formális kérvénnyel fordult a munkaügyi minisztériumhoz, felkérve, hogy mielőbb adja meg engedélyt a sorsjáték megrendezéséhez, mivel a munkanélküli segélyakció anyagi bázisát a sorsjegy-kibocsátás tetemesen növelné.

Az állami sorsjáték megszorító intézkedései

A minisztérium engedélye mindeztideig nem érkezett meg Aradváros vezetéséhez, de közben váratlan fordulatok történtek. A kormány nyilvánosságra hozta az állami osztálysorsjáték-tervezetét, amelyet minden rendelkezésre álló eszközzel természetesen pártfogol. Az állami osztálysorsjátékkal kapcsolatosan ugyanis olyirányú intézkedés híre érkezett meg Aradra, amely az állami osztálysorsjáték

érdekében az ugynevezett magán-sorsjátékokra vonatkozólag megszorító intézkedéseket tartalmaz. Így ezeknek az intézkedéseknek egyik leglényegesebb rendelkezése az, hogy időszakonkénti húzásokat csakis az állami osztálysorsjáték igazgatósága rendezhet az ország területén: minden egyéb más sorsjáték érdekeltisége csupán csak egyetlen egy húzást rendezhet, a nyereményeinek kisorsolása érdekében.

Alkalmunk volt ebben az érdekes ügyben kérdést intézni Crisan Ascaniu főgimnáziumi igazgatóhoz, aki a városi bizottság határozataiként egyelőre egyedüli szakértője az aradvárosi sorsjáték-tervezetnek. Crisan Ascaniu az *Aradi Közlöny* számára a következőket mondotta:

— A rendelkezés kétségkívül megnehezíti a város tervének végrehajtását. A közönség szívesebben vesz részt egy olyan sorsjátékban, ahol több ízben nyílik nyerésre eshetősége, mint ha csak egyszeri húzásra kerülhet sor. Eredmény azonban a tervezetben nem változtat semmit a hivatalos intenció: *legfeljebb kevesebb számú sorsjegyet bocsáthatunk ki a tervezett mennyiségnél.* Ez a körülmény kétség-

kívül csökkenteni fogja a városi munkanélküli segélyalap kilátásba helyezett nyereségét, de legfeljebb le kell mondanunk egy félmillió lejes nyereség-többletről.

Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök az *Aradi Közlöny* munkatársának hasonló értelembe nyilatkozott:

— A sorsjátékot feltétlenül meg fogjuk valósítani, — mondotta — természetesen abban az esetben, ha megkapjuk a minisztérium hozzájárulását. Ha úgy diktálja számunkra a helyzet, hogy a 30.000 sorsjegy helyett csak 20 ezret bocsássunk ki, meg fogjuk tenni. A nyerési eshetőséget nem kisebbíti az a körülmény, hogy időrendben milyen egymásutánban tartjuk a húzásokat. Szerintem, ha az eredeti számú nyereményt egyszerre húzzuk ki, éppoly csábító eshetőséggel kecsegtetjük a sorsjáték résztvevő nagyközönséget, mintha ugyanazokat a nyereményeket négy-öt esetben adnánk ki. Ismétlem, — fejezte be szavát Radu Cornel dr. — ha a minisztérium engedélyt megkapjuk, feltétlenül hozzáfogunk a városi sorsjáték megrendezéséhez.

A titokzatos tervező

Információink szerint különben a nagy érdeklődésre számot tartó sorsjáték titokzatos tervezője egy fiatal aradi matematikai professzor, aki egyelőre az ismeretlenség homályában kíván maradni. Kívánságát, amely tulajdonképpen szerénységének következménye, illetékes helyeken respektálják és igen valószínű, hogy nevét hivatalosan csak az egymillió lejes főnyeremény húzásakor hozzák nyilvánosságra. Mindenesetre legalább lesz valami romantikus jellege is a játéknak.

Első ítélet az aradi cukorsztrájk ügyében

A Färber Lajos-céget tizenötezer lejre ítélte a bíróság — „A kereskedők mozgalmá a fogyasztók javát szolgálta” — A cég megfelelt az ítéletet

Rendkívül érdekes ítélet hangzott ma el az aradi cukorsztrájk ügyében. Emlékeztetés még, hogy a két héttel ezelőtt megtartott cukorsztrájk alkalmával a hatósági közegek házkutatást tartottak több aradi fűszerkereskedőnél és jegyzőkönyvet vettek fel arról, hogy a kereskedők beszüntették a cukor elárusítását. A cukorsztrájkból kifolyólag 45 kereskedő, főként kiskereskedő ellen indult meg az eljárás. Az ügyészség a kereskedők ellen azon a címen emelt vádat, hogy kicsiben nem adtak el cukrot és így árdragítást követtek el a közönség rovására.

Ma négy cég ügye került tárgyalásra a bíróság előtt. A tárgyalást Zih táblabíró vezette le és ez alkalommal Färber Lajos, az Éles-, a Robúsek- és a Jakubovits József-cégek ügyét tárgyalták le. Kihallgatásuk alkalmával a cégek tulajdonosai tiltakoztak a vád ellen és rávilágítottak arra, hogy mozgalmuknak nem az árdragítás volt a célja. Ezzel ellentétben mozgalmuk azt célozta, hogy olcsóbbá tegyék a cukrot és rábírák a cukorkartell arra, hogy a nagybani árakat leszállítsa. A Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjében dr. Trailescu Ionel titkár jelent meg a tárgyaláson, aki szintén hasonló értelemben nyilatkozott. Trailescu dr. kifejtette, hogy a kereskedők mozgalmá a fogyasztók javát szolgálta és hogy a kereskedőknek a cukorsztrájk távolról sem volt árdragítás a célja.

Az elhangzott vallomások után a bíróság meghozta ítéletét, amelynek értelmében a Färber Lajos-céget tizenötezer lej és ötezer lej mellé büntetésre ítélte. Az ítélet indoklásában a bíróság kimondja, hogy bebizonyítást nyert, hogy a cég a cukornak kicsinyben való árusítását megtagadta. A többi cégek ügyei érdemben nem kerültek tárgyalás alá, mivel ezeknek tulajdonosai azt vitatták, hogy a felfeltett jegyzőkönyvek valóban adatokat tartalmaznak.

A bíróság döntése nagy meglepetést keltett annál is inkább, mivel hosszú idő óta nem fordult elő, hogy aradi céget árdragításért elítéltek volna és talán még nem is volt rá eset Aradon, hogy valamelyik cég sztrájkért állott volna a bíróság előtt. A Färber Lajos-cég megfelelt a bíróság ítéletét, abban a reményben, hogy másodfokon felfentik a tekintélyes és az üzleti életben általánosan korrektnek ismert céget.

Az aradvárosi mozgósínházak műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: ŐSZI MANÓVER (Utóháza.)

Tényleges és tartalékos katonák, nők és gyermekek, válogatott civil népség nagyszerűen mulatott ezen a rendkívül szellemes műsoron, mely 2 órára visszaidézte a napsugaras, régi jó rezervista életet.

SELECT MOZGÓ: Premier. LEGÉNYLÁNYOK. Társadalmi erkölcsdráma. Főszereplők: Joan Crawford, Anita Page, Dorothy Sebastian, John Mac Brown és Nils Asther.

Szétmarcangolt a farkascorda két belényesi gazdát

Nagyváradról jelentik: Borzalmas dráma játszódott le hétfő reggel Félix-fürdő határában. Két belényesi gazdát, akik a nagyváradi hetivásárra igyekeztek, megtámadott és szétmarcangolt egy kóbor farkascorda. A véres küzdelem színhelyén mindössze két pár csizma maradt.

A szerencsétlen emberek vergődésének több szemtanúja is volt, akik egy távolabb eső helyről a borzalomtól megdermedve nézték a vérszomjas fenevadak garázdálkodását.

Hallották kétségbeesett társaik sikolyait, de minthogy fegyver nem volt náluk, nem merték a hatalmas farkát megközelíteni, nehogy a szétmarcangolt gazdák sorsára jussanak.

A szűnni nem akaró hideg és vastag hótakaró egyre gyakrabban kergeti a farkasokat emberlakta helyek közelébe.

A Paramount slágerszéria folytatása:

DERELICT

Ragyogó nők, válogatott férfiszépségek a

Legénylányok

című erkölcsdráma.

H I R E K

Alarcos rablók és a kis inasgyerek halálos küzdelme

Agyonlőtték az inast, aki felismerte őket.
A rablók elmenekültek.

Lupényből jelentik: A bányavárosnak véres szenzációja van. Rablógyilkosság, amelynek áldozata egy kis inasgyerek.

Reiner Sámuel lupényi kereskedő lakásába két alarcos ember állított be tegnap este. Csak a kereskedő felesége volt otthon két kis gyermekével. Reiner éppen vidéki úton volt. Az alarcos rablók revolvért szegeztek a megrémült asszonyra, aki szó nélkül engedelmeskedett. Átadta nekik az otthon lévő készpénzt. 1200 lejt. A rablótámadás ezzel „simán” el is intéződött volna, az alarcos emberek már éppen távozni készültek, amikor belépett a lakásba Reiner egyik inasa és szembeállta magát a rablókkal.

Az inasgyerek kiáltott: kezdett és ahelyett, hogy elfutott vagy meglapult volna — szembeállt a két rablóval. Az egyiket felismerte és a nevére kiáltotta. A rablók valóságos harcot kezdtek a kis inasgyerekkel és a végén is az egyik rácsújtta a revolvért. A golyó a kisfiat fején találta és azonnal halált okozott. A rablók elmenekültek.

Reinerné annyira meg volt rémülve, hogy nem emlékszik arra sem, milyen nevet kiáltott a szerencsétlen kis inasgyerek és így a nyomozás a rablók után nem sok reménnyel indul.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Kelet felől lehűlés és inkább nyugaton részleges enyhülés várható.

— **A svéd herceg esküvője Londonban.** Londonból jelentik: Lerard svéd herceg menyasszonyával ideérkezett és március elején megtartják esküvőjüket. A herceg reméli, hogy szülei, a svéd királyi pár is megjelenik az esküvőn.

— **Edgar Wallace holteste megérkezett Londonba.** Londonból jelentik: A Berengaria fedélzetén angol nemzeti gyászfátyolos lobogó alatt megérkezett Edgar Wallace holteste. A kikötő közönsége kalaplevélle, néma gyászszal vette körül a koporsót.

— **Havazás Szlovénzkóban.** Kassáról jelentik: Homonna környékén egyméteres hó borítja az uttesteket. Udvar községnél egy mentőautó elakadt a hóban. Egész Szlovénzkóban nagy havazás indult meg.

— **Alfons spanyol exkirály Törökországban.** Isztambulból jelentik: Alfons volt spanyol király két ifjásznő és Miranda herceg társaságában Isztambulba érkezett és megtekintette a várost. Holnap folytatja útját Szmirna felé.

— **Totis Rezső leányának esküvője.** Temesvárról jelentik: Csendben, minden külsőség hijával játszódtak le ma délelőtt az anyakönyvi hivatalban Temesvárnak egyik érdekes társadalmi eseménye. Biró Jenő dr. ügyvéd ma délelőtt 10 órakor polgári házasságot kötött Totis Alíoeal, Totis Rezső vezérigazgató, belga konzul leányával. Mint tanúk Böhm Árpád dr. ügyvéd és Lázár Liviusz, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. temesvári fiókjának igazgatója szerepeltek. Az ifjú pár — mint értesülünk — ma a Simplonnal külföldre utazik.

— **Elmarad a belügyi államtitkár leányának aradi koncertje.** A közelmúlt napokban hírt adtunk róla, hogy Silvia Munteanu, Ramnicul Munteanu belügyi alminiszter leánya, lorga miniszterelnök távoli rokona, az aradmegyei prefektúra termében koncertet rendez. A hírneves bécsi hangversenyénekesnő koncertje iránt nagy érdeklődés nyilvánkozott meg. Amint ma értesülünk, a jelzett hangverseny egyelőre bizonytalan időre elmarad, mert a bécsi koncerténekesnő könnyű influenzában megbetegedett és ezáltal romániai programjában jelentékeny eltolódások keletkeztek.

— **Egy városrész lakosai mentesek a hidvám fizetése alól.** A vesztőhelyi lakók beadványt intéztek Aradváros vezetőségéhez, amelyben kérték, hogy a város mentse fel őket a hidvám fizetése alól. A város interimár-bizottsága ma foglalkozott a kérelemmel és annak helyt adott.

Erdély legelső minisztere Aradon töltött egy éjszakát

Dr. Hatieganu Gyula kolozsvári egyetemi professzort egy súlyos orvosi konziliumra a temesvári Park-Szanatóriumba hívták — A legelső erdélyi miniszter Serbanu György dr. megyei prefektushoz szállt meg Aradon éjszakai pihenőre — Ma reggel tovább utazott Kolozsvár felé

Érdekes átutazó-vendége volt tegnap Aradnak, akinek ittjártáról dr. Serbanu György megyei prefektuson kívül, aradi tartózkodása alatt senki nem szerzett tudomást. A ritka látogató tulajdonképpen átutazott csupán Aradon, hogy egy éjszakáját itt pihenje át. Serbanu György dr. megyei prefektus vendége Erdély legelső minisztere volt, dr. Hatieganu Gyula kolozsvári egyetemi professzor, a kolozsvári belgyógyászati klinika európai híri igazgató-főorvosa.

Értesüléseink szerint, Dr. Hatieganu professzort táviratilag, mint orvost hívták meg konzultációra Temesvárra, ahol a Park-szanatóriumban vett részt egy igen fontos konziliumon.

— **Meghalt Lukács László volt magyar miniszterelnök.** Budapestről jelentik: Lukács László volt miniszterelnök ma reggel nyolcvankétéves korában tüdőgyulladásban meghalt.

— **Új körforgalmi vasutvonal nyílik meg.** Resicáról jelentik: A resicai UDR-művek elhatározták, hogy külön vonat-járatot indítanak meg a közeljövőben. A vonat Resica — Temesvár — Lugos — Gátalja — Oravica — Anina — Zam között fog közlekedni. A próbaközlekedés a napokban történik meg és ennek sikerétől függ, hogy a különvonalat megnyitják-e?

— **Kisperegi küldöttség az aradi vármegyei háznál.** A kisperegi görög keleti lelkész, a tanító és a községi bíró vezetésével ma délelőtt küldöttség járt az aradmegyei prefektúrán. A küldöttség a kisperegi görög keleti elemi iskola építésének ügyét sürgette meg dr. Serbanu György megyei prefektus és dr. Lázár Ágoston megyei közigazgatási igazgató előtt. A megye vezetősége megnyugtatta a küldöttséget, hogy amennyiben a költségvetés idei keretei módot nyújtanak rá, eleget tesznek a kisperegiek kívánságának.

Völegény — Menyasszony

staffirungját legelősebban készít:

RUTTKAY & BOTYE

fehőrnemű — kelengye vállalat.

— **A Wizo kulturdelutánja.** Az aradi „Wizo” kultúregyesület ma délután kedélyes összejövetelt tartott rendes helyiségében, amelyre hivatalos volt Arad számottevő intelligenciája. Nagyszámu közönség jelent meg az előadáson, amelynek keretében az aradi közönség kedvencei, az Aufrecht-gyerekek kedveskedtek néhány jazz-zenezámmal. Hatalmas tetszéssel fogadták a „Montecarlo bombázása” és „A kongresszus táncol” című filmek slágerszámaát, amelyeket a muzsikális ikerpár rendkívül ügyesen és temperamentumosan adott elő. Ezután Kaufmann Margit és Chilevitz Rózsi szavalatokkal szórakoztatták a közönséget, ugyancsak őszinte siker mellett.

— **Bucuresti-i ügyvédet fizet a város.** A városi interimár-bizottság ma tárgyalta Ghimpau dr. bucaresti ügyvéd beadványát. Ghimpau dr., aki a város jogi képviselőjét vállalta még a legutóbbi nemzeti-parasztpárti városi tanács alatt, azzal a kérelemmel fordult Aradváros vezetőségéhez, hogy az új vezetőség állapítsa meg ügyvédi javadalmazását abban a perben, amelyet Pociolanu János volt városi vezető-tisztviselő ellen a Curtea de Casatieig vitt. Aradváros vezetőségének határozata szerint a bucaresti ügyvéd, ha a Semmitőszék előtt megnyeri a pert, 50.000 lej tiszteletdíjat, ha elveszti, ennek az összegnek felét kapja meg. A városi interimár-bizottság döntéséről írásban értesítik a bucaresti-i dr. Ghimpaut.

— **A felsőtemető kapujának építési árlejtése.** Aradváros gazdasági hivatala március hó 16-án, 11 órakor tartja meg nyilvános rendes árlejtését az Eternitatea aradi felsőtemető kapujának építkezési munkálataira. Az építkezés kalkulatív értéke 269.150 lej.

llumon. A hírneves professzor, aki tetteleg is bebizonyította, hogy emberszerető hivatását maga is többre értékeli a miniszteri bársonyszék hű és ármányteljes dícsőségénél, a temesvári konzilium után, autón érkezett este Aradra, ahol egyenesen dr. Serbanu György megyei prefektus magánlakására hajtattott. Erdély első történelmi minisztere itt töltötte az éjszakáját, majd reggel vonaton Kolozsvár felé utazott vissza. Dr. Hatieganu Gyula egyetemi professzor kolozsvári érkezését telefonon jelezte az aradmegyei prefektúra, a kolozsmegyei prefektúrának. Tehát valósággal kézzől-kézre adták utján a hírneves orvosprofesszort egymásnak a vármegyei prefektusok.

Vádoltak és tanuk tömege a Juhos-ügyben

Csütörtökön kezd meg a törvényszék a főtárgyalást.

Kolozsvárról jelentik: Csütörtökön folytatja a kolozsvári törvényszék harmadik szekciója a Juhos-ügy főtárgyalását. A vizsgálóbírói nyomozás adatai alapján az ügyészség írásban is előterjesztette vádjait, amelyek fényt igyekeznek deríteni arra, hogy hova tűnt el a sok millió, amely törvény és jog szerint Juhos Erzsébetet illette volna meg. Legsúlyosabb vádakat a temesvári **Hermes Bank** igazgatói ellen hoz fel a vádhatóság. Ennek a banknak igazgatói, **Weisz és Weinberger** köztudomás szerint ötmillió lejes hitelt nyújtottak a Juhos-családnak, hogy az Emánuel-palotát megvásárolhassák. Az ötmillióból alig folyósítottak valami készpénzt, az összeg legnagyobb részét elszámolták kamatokban és így egyrészt félrevezették Juhosékát, másrészt pedig csalást és sikkasztást követtek el, eltekintve attól, hogy törvénytelen kamatszedeéseikkel az uzsoratorvény intézkedéseit is súlyosan megsértették.

A bank a kölcsönösszeg egy részéről betéti könyvet adott Juhoséknak, amely után minimális percentot fizetett, ugyanakkor azonban a kölcsön után száz százaléknál is magasabb percentot számított fel, mint amit a betétért fizetett. Az ügyészség álláspontja szerint ilyen kamatdifferencia (a százalék különben az uzsoratorvény szerint is jogtalan) csak akkor lett volna indokolt, ha a bank a kölcsönt készpénzben folyósította volna.

Még egy szenzációja lesz a csütörtökön kezdődő főtárgyalásnak. Ekkor fogja ugyanis tisztázni a törvényszék, hogy hogyan történt az a birtokvásárlás, amelyet Müller Árpád bonnyolított le és amelynek alapján a temesvári **Oberdianu ügyvéd szinte ingyen jutott egy többmillió lej értékű birtokrészhez a Juhos-vagyonból.**

A törvényszék már az elmúlt héten kiküldte a csütörtöki főtárgyalásra az idézőket. Eszerint a Juhos-ügynek 25 vádlottja és közel száz tanuja van, úgy, hogy a főtárgyalás előreláthatólag hetekig el fog tartani.

— **Miss Aradot a 93-as tiszt bálón választják meg.** Arad házirendének február 27-én tartandó tisztbálja iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik. A város bálkedvelő közönségének körében élénk megbeszélések tárgyat képezik azok a meglepetések, melyeknek előkészítésén a rendezőség már hetek óta fáradozik. A 93-asok bálján választják meg Miss Aradot. A megválasztott hölgy még a bálon átveszi Miss Arad szalkáját és az értékes ajándékot. Egy jól ismert aradi zeneszerző tangót írt Miss Arad tiszteletére, melyet ez alkalommal játszanak el először. A 93-asok bálja találkozóhelye lesz Arad és környéke elitközönségének. A Miss-választáson részt venni óhajtó hölgyek, ha eddig nem kaptak volna meghívót a bálra, jelentsék be címüket a bál megbízottjánál (Piata Garii, Palatul Munci CFR).

Érdekes tartásdíj-per az aradi rendőrség előtt

Érdekes feljelentést tett volt férje ellen az aradi ügyészségen Hallay Margit aradi lakos. A feljelentésben Hallay Margit elmondja, hogy férjével, Deák Lajos mechanikussal kötött házasságából egy flugyermek származott, aki most tizenkilenc éves. Deáktól Hallay Margit nemrégiben elvált és a törvényszék Deák Lajos 12.905—931. számú ítéletével ezer lej tartásdíj megfizetésére ítélte. A feljelentés szerint Deák Lajos, még mielőtt az ítélet jogerőre emelkedett volna, eladta a Str. Ciordas 12. sz. alatt lévő házát 160 ezer lejért egy özvegy Tóthné nevű aradi asszonynak, a tartásdíjat pedig nem fizette és most sem fizeti. A ház eladásával pedig lehetetlenné tette, hogy a megítélt tartásdíjat behajthassák ráta.

Elmondja feljelentésében Hallay Margit, hogy gyermeke állandóan betegeskedik, mindketten nélkülözésnek vannak kitéve, mivel ő munkanélküli és ezért kéri a bíróságot, hogy szerezzen érvényt az ítéletnek és kötelezze volt férjét a tartásdíj megfizetésére. Az ügy aktáit most áttették a rendőrségre, ahol rövidesen megkezdik a kérdés tisztázására vonatkozó kihallgatásokat.

— **Nichi Lázár dr. fizetési ügyét a temesvári revíziós bizottság rendezi.** A városi interimárbizottság ma délután foglalkozott dr. Nichi Lázár kulturpalotai igazgató fizetésrendezésének ügyével. Jegessy Károly dr. városi főügyész előadása után a bizottság megállapította, hogy dr. Nichi Lázár beadott kérése felett érdemben nem határoz és ezért a Kulturpalota igazgatóját beadványával a temesvári revíziós bizottsághoz utasították.

— **Elhalasztották a Szántó-Kálmán-per tárgyalását.** Részletesen megírta az Aradi Közlöny annak idején azt a pert, amelyet Szántó György aradi író indított háztulajdonosa: Kálmán Adóff ellen. Az ügyben a mai napra volt a tárgyalás kitűzve, amelyben azonban a bíróság március 16-ra halasztott el.

— **Meghosszabbították a betörő hentes letartóztatását.** Az aradi törvényszék vádtaácsa ma foglalkozott Cz. István utazó és Hegyes Péter hentessegéd ügyével. A vádtaács mindkettőjük vizsgálati fogságát 30 nappal meghosszabbította.

— **Gázolási per a lippai járásbíróson.** Beszámolt az Aradi Közlöny annak idején arról az érdekes kártérítési perről, melynek előzményeként tavaly nyáron Onescu György hosszuszói jómódú földműves gazdátlanul hagyott lovai megbokrosodtak egy arrahaladó autótól és elgázolták Vogl István lippai munkást, aki a balesetből kilyólag súlyos belső sérüléseket szenvedett. A járásbírósg legutóbbi tárgyalásán a védelem előterjesztésére elrendelte Josefi Arnold dr. temesvári tanársegéd, idegspecialista kihallgatását. A mai tárgyaláson dr. Josefi szakvéleménye alapján a perlekedő felek ítéletkihirdetés előtt kiegyeztek egymással. Eszerint Onescu György 10.000 lejnyi kártérítés és a felmerült 30.000 lejnyi perköltség viselésére kötelezte magát.

— **Leszállították a Corso-mozi városi hirdetési díját.** Az aradi Corso-mozi havi hirdetési díját Aradvárosa — mint ismeretes — nyolcezer leiben állapította meg. Ezt a határozatot a Corso-mozi igazgatósága megfellebbezte a temesvári revíziós bizottsághoz és a bizottság mai döntésével a Corso-mozi hirdetményekért fizetett havi díjat háromezer leire szállította le.

— **Ingyen gabona a máramarosi éhező lakosságnak.** Bucurestiből jelentik: Tatar Coriolan erdélyi államtitkár összeköttetésbe lépett a szövetségetek központi bankjával, annak érdekében, hogy Máramaros és a többi hegyvidékek éhező lakosainak ingyen gabonát utaljanak ki. Az akció, hír szerint, sikerrel kecsegtet és így rövidesen gabonához jut a hegyvidékek nyomorgó lakossága.

Gyenge csontoknak: Jemalt a megváltás.

— **A magyar ifjuság álarcosbálját e hó 27-én, szombaton este tartja meg.** Mindazok, akik egy kellemes és kedves élmény emlékével akarnak az idei táncszeszontól elbucszni, ez alkalmat ne mulasszák el s meghívóikat a Magyar Otthonban mielőbb kérjék ki.

— **Elfogott tolvajok,** Hermann Antal Kaszaucai lakos ma feljelentést tett az aradi rendőrségen, hogy az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek behatoltak házának udvarára és onnan különböző holmikat, valamint tíz pár tyukot elloptak. Az ügyben a rendőrség bevezette a nyomozást. — Itt írjuk meg, hogy az egyik aradi rendőrnek az elmúlt éjszaka öt tolvajt sikerült fognia. A rendőr ugyanis észrevette, hogy a sötétség leple alatt öt ember fűrésszel felszerelve fát akar lopni a város tulajdonát képező fa-iskolából. Mind az ötöt igazolásra szőlította fel, majd pedig előállította őket a rendőrségre. Az inspekción rendőrtiszt kihallgatta őket és megállapította, hogy a tolvajokat Kis Sándornak, Pivoda Mihálynak, Szabó Istvánnak, Fekete Valentinnek és Agácsi Ferencnek hívják. Mind az ötöt őrizetbe vették.

— **Súlyos testi sértésért 15 napi fogház.** Kovács Péter glogováci lakos egy kocsmai mulatság alkalmával súlyosan inzultálta Zipfer Márton nevű barátját. Kovács botjával vágta fejbe Zipfert, aki közel egy hónapig állott az ütés következtében, orvosi kezelés alatt. Az aradi törvényszék 15 napi fogházra ítélte súlyos testi sértés címén Kovács Pétert.

— **Felmentett kereskedő,** Rohonyi Sámuel kereskedő ellen az azóta megszünt Pöhm vaske- reskedő-cég birtványi feljelentést tett, azon a címen, hogy Rohonyi még akkor is vásárolt különböző árukat, amikor tudta, hogy néhány nap múlva kényszeregyezési kérelmet nyújt be az aradi törvényszékhez. Az ügyben ma tüzte ki a főtárgyalást az aradi törvényszék, amely Rohonyi Sámuel felmentette a vád alól, mivel beigazolást nyert, hogy állandó vevője volt a Pöhm-cégnek és kényszeregyezés iránti kérelmét az utolsó vásárlásától számított huszadik napon nyújtotta be.

— **Kivonják a forgalomból a legkedveltebb cigarettát.** Hír szerint, a Monopoligazgatóság a közeljövőben kivonja a forgalomból a szópokanélküli, aranyvégű Regál cigarettát, állítólag azért, mert ennek a cigarettának a dohányát egy legközelebb forgalomba hozandó, új cigarettá gyártásához kívánja felhasználni. Ha ez a hír igaznak bizonyul, úgy a dohányzóközönség legkedveltebb cigarettájától esne el, mert ezt a minőségileg kifogástalan és aránylag olcsó — 1.50 lej darabja — cigarettát a közönség még a mai nyomott gazdasági viszonyok mellett is szívesen vásárolja. De erre az intézkedésre az állam is csak ráfizetne, mert a közönséget akaratlanul is olcsóbb és gyengébb minőségű cigaretták fogyasztására kényszerítené. Felvilágosításért a monopol-cikkeket elosztó Traffic Comercial r.-t. céghez fordultunk, ahol a következőket mondták: — Nem kaptunk semmiféle értesítést és a C. A. M. itteni főnökének, valamint a „Discom“-nak sincs tudomása erről a tervről, mely nézetünk szerint, nemcsak a dohányzóközönséget, de a trafikosokat és magát az államot is hátrányosan érintené. Mi mindent megteszünk a közönség és a trafikosok érdekében és éppen ezért — függetlenül attól, hogy van-e ennek a hírnak alapja, vagy sem, — közös akciót indítunk annak érdekében, hogy ez a minőségileg elsőrangú és olcsó cigarettafajta, minden tekintetben változatlanul forgalomban maradjon.

— **Szabadegyetemi előadások a Magyar Otthonban.** A Közművelődési Szakosztály mai szabadegyetemén, este 9 órakor, Fetter Irén kiváló hangversenyénekesnő és énektanár, a „Német zeneirodalom reprezentánsai a XVIII. századtól napjainkig“ címmel ismerteti a világhírű német zeneszerzők és művészek életét és műveit, miközben Várfalvy Elza, Pongrácz Annus és Kloss Frigyes kiváló énekszámokat adnak elő. Utána dr. Radó János közismert nőorvos az anatómiai előadását folytatja, melynek keretében az emésztő szervek és azok működését tárgyalja. Az előadások teljesen díjtalanok.

— **A kínai és japán konfliktus véget ér e hó 27-én,** szombaton este, amikor mindenki a Magyar Otthonban tartandó ifjusági álarcosbálra megy, hogy a legolcsóbb ételek és italok kiszolgálása mellett, a kitűnő cigányzenével állítsa helyre háborús hangulatát. Jelmezsek csakis meghívóval léphetnek be. Meghívók a Magyar Otthonban kaphatók.

Ma UFA premier a CORSO-MOZGOBAN Gyilkosság a stúdióban

**Gerda Maurus
Harry Frank**

Modern filmfelvételek és egy fegyverdörrenés.

Izgalmak, rejtelmek.
Végén a titok kiderül.

Orvosi könyvtárt létesítenek az aradi Kulturpalotában

Dr. Radu Cornel érdekes terve

Aradváros vezetője, az aradi Institutul Social Regional felállításával kapcsolatosan, érdekes terv megvalósítására szánta el magát. Amint ismeretes, a város költségvetésében a Kulturpalota budgetében 150.000 lejes tétel szerepel, amelyet kizárólag kulturális célokra szánt a költségvetés összeállítója. Radu dr., aki egyben a városi gyermekkorház igazgatófőorvosa is, orvos-kollégái kezdeményezésére elhatározta, hogy egy speciális jellegű orvosi könyvtárat fog létesíteni a Kulturpalotában, amely független lesz és teljesen különálló kezelésben fog részesülni a Kulturpalotában kezelt többi könyvtárakkal kapcsolatosan.

Radu Cornel dr. az új orvosi kulturális intézmény ügyében, megfelelő diszpozíciókat adott Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgatónak, aki a közeljövőben teszi meg a szükséges intézkedéseket. Az aradi Orvosi Könyvtárban a tervek szerint, feltalálhatóak lesznek mindazok az orvosi szakmunkák, amelyek drágaságuk miatt, a magános gyakorló-orvosok könyvtárában, a mai viszonyok között már fel nem találhatók, valamint mindazok az értékes külföldi orvosi szakfolyóiratok, amelyek az orvostudomány legújabb eredményeit szokták regisztrálni.

Radu Cornel dr. akciója Arad orvostársadalmában körében általános meglepetést kelt és szakkörökben élénk érdeklődéssel kísérik a terv megvalósítási folyamatát. Értesítéseink szerint, az Orvosi Könyvtár felállításával kapcsolatosan sor kerül a külön Pedagógiai Könyvtár felállítására is, amelynek első beszerzéseire a városi iskolaszéki alaptól egyelőre 20.000 lejt folyósítottak. A Pedagógiai Könyvtár is, akár csak az orvosi, a Kulturpalotában nyer elhelyezést.

— **Sakkverseny.** Február hó 28-án veszi kezdetét a Magyar Otthon ifjusági tagozata által rendezendő házi sakkverseny. Benevezési díj személyenként 20 lej. Érdeklődni lehet a Magyar Otthonban, volt Zrínyi-ucca 8. sz. a.

— **Rendőrségről a kórházba.** Ma előállították a rendőrségre Bozdevici Miklóst, aki utlevél nélkül lépett át a határon. Arra való tekintettel, hogy Bozdevici beteg, ma átszállították a kórházba.

— **Adakozás.** Orbán Péter a mai napon száz lejt juttatott el szerkesztőségünkbe, azzal a kérelemmel, hogy juttassuk el a nyomorgó buzsáki család címére, a kis Reiter György német elemi iskolai tanuló részére. Az összeget illetékes helyre még a mai napon el is küldöttük.

— **A Színházi Élet új száma közli az országos bridge verseny husvéti nagy döntőjének pontos és részletes feltételeit.** Kézimunkaiv, kotta és gyermeklap van még az új Színházi Élethez mellékelve, melynek ára darabonként 40 lej. Előfizetési díj negyedévre 450 lej. Szerkesztőség kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-ucca 8.

Corso-Mozgó mai műsora:

GYILKOSSÁG A STUDIÓBAN. Egy modern filmgyár kulisszái között lejátsszódó izgalmas bűnügyi film.

Egy temesvári bár-nő kergette öngyilkosságba dr. Balázs Györgyöt

A tragikus sorsu fiatalember édesapja az Aradi Közlöny munkatársának elmondja az öngyilkosság előzményeit — Látogatás a temesvári Park-szanatóriumban

Aradon is általános érdeklődést és őszinte részvétet keltett az a tragikus öngyilkosság, amely ma Temesvár urti társadalmát állandóan izgalomban tartja. Mint jelentették, Balázs György dr., a temesvári Park Szanatórium igazgató-főorvosának, Balázs Emil dr.-nak fia revolverrel főlölte magát. A szerencsétlen fiatalember a Vadászerdőben követte el az öngyilkosságot, ahol félig megfagyva találtak rá és beszállították a Parkszanatóriumba. A megdöbbenést keltett öngyilkosság okairól különféle verziók kerültek forgalomba. Az egyik szerint a fiatal Balázs György dr. szerelmes lett egy budapesti urileányba, aki rokonai látogatására jött Temesvárra. A szerelemből eljegyzés lett, amelyet boldog házasság követett volna, ha nem szót bele a dologba Balázs György dr. barátnője, akivel tervbe volt a házassága miatt szakított. A barátnő, aki egy temesvári bárban volt ezelőtt alkalmazva, nem tudott belenyugodni abba, hogy a fiatal Balázs mást vesz feleségül és különböző fenyegetésekkel lépett föl a fiatalemberrel szemben. Állítólag ez birta volna dr. Balázs Györgyöt a kétségbeesett lépésre.

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársa látogatást tett a temesvári Parkszanatóriumban, ahol beszélgetést folytatott dr. Balázs György kezelőorvosával, valamint az öngyilkos apjával, dr. Balázs Emillel is. Erről a látogatásról az alábbi érdekes cikket közölhetjük:

A Parkszanatórium folyosóin tökéletes csend fogad. Letompított világitás, halk suttogások és a neszfogó szőnyegeken suhanó léptek nesze. Lábujihegyen járnak az ápolók, ápolónők és segédorvosok, feszült várakozás, visszafojtott izgalom reszket a levegőben. A 34-es számú szoba fehér ajtaja megett ott fekszik fehér párnákon Balázs György dr. bepólyázott, halotthalvány feje. A szeme lezárva, szempillája sem rezdül, mély álom, mozdulatlan letargia uralja egész testét. Egy fiatal ember, aki nem több 24 évesnél és el akarta dobni magát az életet...

Az úgy mellett ott virraszt egy megtört, kétségbeesett asszony: Balázs Emilné, az édesanya. Balázs Emilné nem is olyan régen még erdélyszerte híres volt szépségéről és sokan irigyelték annakidején Balázs Emil dr.-t, a tehetséges fiatal orvost azért a nagy szerencsésért, hogy a legendás szépségű leányt feleségül vehette. Egy éjszakán át összetört Balázs Emilné, aki most nem egyéb, mint egy aggódó, kétségbeesett édesanya...

A folyosón ütköznék bele dr. Balázs György kezelőorvosába. Éppen a betegszobából jött és készséggel áll rendelkezésünkre. Elmondja, hogy a fiatalember állandóan alszik az öngyilkosság elkövetése óta. Ez az álom az agysérüléseknél lép fel, mialatt a krízis tart.

A kezelőorvos véleménye

— A golyó, amely jobbhalántéka alatt hatolt be, jelenleg is bent van az agyban. Operatív beavatkozásra gondolni sem lehet — mondotta a kezelőorvos — jelenleg nem tehetünk mást, minthogy bevárjuk, amíg a golyó által okozott infekció kijejlődik. Ettől függ, hogy megmenthetjük-e az életnek Balázs György dr.-t vagy sem. Egyelőre semmiféle jóslásokba nem lehet bocsátkozni, hiszen a golyó bent van az agyvelőben és látási, valamint hallási defektust okozott. Mára egy kissé tisztult a látása és a hallása is. Bár nem tért magához egy pillanatra sem, de kísérletet tettünk olyan irányban, hogy a látó- és hallószervek működnek-e. A kísérletek kielégítőek voltak és a beteg minden altatószer alkalmazása nélkül mély álomba merült. Néhány napon belül eldől, hogy életben marad-e Balázs György dr.

Egy fehérköpenyes, köpcös férfi sétál felé a folyosón. Egyenletes léptekkel méregeti a szőnyeget, megállás nélkül, egyfolytában... A fiatal kezelőorvos suttogva mondja:

— Dr. Balázs Emil, az apa... Nagyon hősiiesen viseli a csapást. Ő maga kötözte a fiát és csodálatos körültekintéssel őrökdi felette. Dr. Balázs most is elsősorban orvos — hogy megmentse a fia életét...

Balázs Emil dr. megszakítja sétáját és bemutatkozik. Nyugodtan kezd beszélni, csak az arca sápadt és a szeme fénytelen. De a hangja nem remeg, amikor az orvos beszél belőle:

— Egyelőre várni kell... várni — mondja halkán, határozottan. — Telefonon beszélünk dr. Winternitz budapesti professzorral, aki kijelentette, hogy nem lehet operatív uton beavatkozni, csak várni kell... Hát várunk...

— Én remélem, hogy megmentjük! — folytatja Balázs Emil dr. — Hiszen minden reményem csak benne van... — Itt már az apa szólal meg. Majd elmondja, hogy miért is követte el tulajdonképpen Balázs György dr. az öngyilkosságot.

A szerelem volt az oka

dr. Balázs György végzetes tetteinek

— Szerelmes volt, el akarta venni a leányt; de akkor közbelépett az a másik nő... Fenyegetőzött, folyton üldözte, addig, amíg a kétségbeesés fegyvert nem adott a kezébe... Azután annyi baja volt... Most kellett volna bevonulnia... De ne írjon erről kérem, nem szeretném, ha regényhőst csinálnának a fiamból.

Miközben elhagyjuk a kísérteties csendbe borult Parkszanatóriumot, az a másik verzió jár az eszemben, amely szerint az ifjú Balázs dr. a felszámolás előtt álló Elgiha tiszviselője volt, ahol felmondták az állását és nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy urti életmódját fel kell adnia. Balázs Györgyöt mindenki különc, gavallér uriembernek ismerte Temesváron, ahol a társadalmi élet központjában állt és az éjszakai élet közismert alakja volt. Költekező életmódot folytatott, amelynek következtében nem lehetetlen, hogy anyagi gondjai is voltak, amelyek szintén hozzájárultak kétségbeesett lépéséhez. (—nyi.)

Színház — Irodalom — Művészet

Sulyos baleset érte Barna Ancit, az aradi Városi Színház volt tagját

Szegedről jelentik: A szegedi városi színházban — a Peer Gynt előadása alatt — baleset érte Barna Ancit és Harasztos Gusztávot. Az előadás zsúfolt ház jelenlétében folyt le és minden zavaró momentum nélkül érkeztek el a menyasszonyrablás jelenetéhez. Ebben a jelenetben Harasztos Gusztáv, aki Peer Gynt szerepét alakította, egy hat méter magas emelvényen jelent meg. Karjaiban tartotta Barna Ancit, aki a menyasszony szerepét játszotta és szerep szerint hatalmas ugrásokkal kapaszkodott fel az emelvény deszkalépcsőin. A közönség csupán egy reccsenést hallott és a két főszereplő hirtelen lezuhant a hat méter magas emelvényről. Barna Anci ájultan terült el a színpadon, míg Harasztos Gusztáv erősebb zúzódásokat szenvedett. Barna Ancit azonnal bevitték az öltözőjébe, ahol az elősiető színházi orvos injekcióval csakhamar magához térítette. A két színész rövid pauza után annyira magához tért a baleset okozta megrázkódtatástól, hogy folytatták az előadást.

Barna Anci nevére még élénken emlékszik Arad színházlátogató közönsége. Néhány év előtt szép sikereket aratott az aradi színház színpadán férjével, Misoga Lászlóval együtt, akit az aradi publikum kedvenc komikusaként emlegetnek még ma is. Barna Anci balesetének híre őszinte részvétet keltett Szegeden, ahol szintén szívóba fogadta a színházlátogató közönség a fiatal, tehetséges színésznőt.

Ötven év története az aradi színház életéből

Szendrey Mihály könyve dr. Barabás Béla előszavával.

A napokban egy nem mindennapi érdekességű könyv hagyja el a sajtót. A szerzőjét nagyon jól ismerik Aradon, hiszen neve összeforrt évtizedek küzdelmes során keresztül az aradi magyar színészettel: Szendrey Mihály ötven év történetét, életküzdelmeit írja meg emlékirataiban, amelyhez dr. Barabás Béla írt kedélyes modorában, hangulatos előszót. Dr. Barabás előszavában elmondja, hogy „csékely” 45 év óta ismeri Szendrey Mihályt, még abból az időből, amikor mint fiatal színész először lépett fel az aradi színház színpadán. Szendrey Mihály valóban a magyar színészetért harcolt az elmúlt ötven esztendő során és a magyar szó számára szinte idegen talajba ültette el a magyar színművészet virágait, amikről Kassát, Pozsonyt, Fiumét hódította meg pályája elején.

Ugyanilyen missziót töltött be Szendrey Mihály Aradon az imperiumváltozás óta a magyar színészet, a magyar szó szolgálatában. Sokat dolgozott, fáradozott, sőt szenvedett is amióta az erdélyi magyar színészet keserves kenyerét eszi, erről a kemény küzdelemmel teli komédiás-sorsról ír emlékirataiban. Szendrey Mihály ma már nem színigazgató, sem színész, csak egy visszavonult, szerény polgárember, aki magába vonultan él otthonában és eltűnik néha a letűnt időkről, a küzdelem és diadalok napjairól, amelyek az elmúlt ötven év történetét képezik. Szendrey Mihály története szorosan összefügg az aradi magyar színészet hanyatló sorsával, de összefügg legszébb, legdicsőségesebb napjaival is, amikor még nem volt reménytelen, szürke a láthatár az erdélyi magyar színészet egén. Szendrey Mihály könyve elejétől végig, minden fejezetében, minden sorában érdekes, értékes olvasmány, amely megérdemli, hogy őszinte elismeréssel adózzunk annak, aki ezt a hol derűs, hol szomorú történetet nemcsak átélte, de szívvel-lélekkel fel is dolgozta olyan élvezetes, művészi formában, amely egy hivatásos írónak is dicséretére vált volna.

* Dr. Kállai Károly az Anyák Iskolájában ma, szerdán tartja előadását a szem hisztériájáról a gyermekkorban. Az összes érzékszervek közt a szem látja el legtöbb tartalommal a lelki életet, azért igen hasznos a szülőknek a szakembertől megtudni, mint kell születésétől kezdve a gyermek látószervét gondozni és tulajdonságait megfigyelni, hogy ezeket is számbavegyék a leendő életpálya megválasztásánál. Kállai dr. szemorvosi tapasztalataiból gyakorlati utmutatásokkal fog szolgálni a Kölcsey Egyesület szerdai hallgatóinak. Az előadás az Iparos Otthonban 6 órakor kezdődik.

* Kulturális megmozdulás a lippai magyarság körében. A lippai Magyar Párt vezetősége legutóbbi intézőbizottsági gyűlésén elhatározta, hogy Lippán népegyetemet állít fel az alsóbb osztály ingyenes oktatására. A rendszeresítendő előadásokon orvosi, jogi és egyéb hasznos tudnivalók gyakorlati terjesztése mellett, az előadók szakkérdésekben díjtalan felvilágosítással fognak szolgálni a tagoknak. A felvetett terv megvalósítása érdekében széleskörű akció indult meg és az előadások megkezdése rövid idő kérdése.

Az
Aradi Közlöny
főtéri kiadóhivatala

Bul. Regina Maria 19., a Minorita-templommal szemben. Telefon 151.

Apróhirdetéseket este 9 óráig elfogadjunk.

FORUM

Néhány szó az aradi mozikról

Jó műsor, rossz felírások.

Kaptuk a következő levelet: Tisztelt Szerkesztőség! Az Aradi Közlöny útján szeretném a város interimár-bizottságának figyelmét felhívni a Városi Mozcószínházak jövedelmének gyarapítására, amelyhez mulhatatlanul szükséges, hogy a közönség igényeit és — a mai egyre súlyosbodó gazdasági viszonyok mellett — fizetőképességét se hagyják ki a számításból. El kell ismerni, hogy a városi mozcószínházak állandóan elsőrendű, kitűnő márkájú filmeket forgatnak, ennek dacára megtörténik — különösen hétköznapokon a hét órai előadások alkalmával — hogy igen kevesen váltanak jegyet a városi mozik kasszájában. Ha ez így megy továbbra is, akkor lassan bekövetkezik az a helyzet, hogy nemhogy gyarapítani nem tudják a városi mozcószínházak jövedelmét, de egyre csökkenni fog a bevétel, amelynek viszont a város látja kárát. Tehát mindenekelőtt arra kell gondot fordítani a város vezetőségének, hogy kiküszöböljék azokat az akadályokat, amelyek a közönség nagy részét visszatartják a mozcószínházaktól.

Az interimár-bizottság nagyon helyesen ismerte fel a legfontosabb akadályt akkor, amidőn a nyugdíjasok és köztisztviselők részére leszállította a jegyek árait. Azonban — sajnos — a késedelmesen fizetett nyugdíjasoknak csak igen kis százalékra kap annyi fizetést, hogy szórakozásra teljék belőle, az aktív tisztviselők viszont összesen nincsenek annyian, hogy a két nagy városi mozi helyiségét megtöltsék. Így a város vezetőségének elsősorban arra kell gondolnia, hogy a mozcóshelységeket általánosan leszállítsa, hiszen nemcsak a tisztviselőknek és nyugdíjasoknak csökkent a jövedelme, de az egész város lakosságának is. A másik legfontosabb szempont a közönség kényelme. Nagyon sok panasz hangzik el állandóan a közönséget rendkívül érdekli „Journal“-ok felíratainak hiányossága miatt. A journalokat újabb angol nyelvű magyarázat kíséri és a felirat kizárólag román nyelven olvasható. Igen sok esetben a rendes műsorok szövegezéséből is kimarad a magyar nyelvű felirat, vagy olyan rosszul van megfogalmazva, hogy egyáltalában nem fedi a jeleneteket, dialogusok magyarázatát. Nagyon helyes volna tehát, ha a feliratokra több gondot fordítana a városi mozik igazgatósága. Ezeknek az akadályoknak elhárítása, biztos vagyok benne, hogy felfröcsög a városi mozik forgalmát. Közérdekű indítványaim közléséért fogadja Szerkesztő ur hálás köszönetemet és maradok az Aradi Közlöny híve:

Egy hűségese olvasó.

Elmebeteg a kislesti gyilkosság egyik tette

Gyermekkorában kétszer a fejére esett — Kava Gusztáv, a másik gyilkos betegesen hiu természetű

Budapestről jelentik: A kislesti gyilkosság mai tárgyalásán dr. Lévy Rudolf védő előterjesztést tett a szakértők kinevezésére. A védő elmondotta, hogy olyan adatoknak jutott birtokába, amely szerint Lukács Béla fajtalan üzelmével az első honvédegyezred negyven katonáját megfertőzte. A főügyész előadja, hogy a vádlottakat tanuk előtt hallgatta ki és azok valamennyien önkéntesen bevallották, hogy előre megfontolták a gyilkosságot. Ezután a vádlottakat hallgatták ki, akik előző vallomásaikat fenntartották. A tanuk kihallgatásuk során Nikodémot egyöntetűen elmebetegnek ismerték el. Nikodém József igazgató-tanító, a vádlott apja vallomásában elmondotta, hogy fiát, úgy mint többi gyermekeit is, jó nevelésben akarta részesíteni, de csak nagy küzdelem árán tudta elvégeztetni vele a négy polgárit. A fiu elmebeli fogyatékosát anyai ágon örökölte. Ehez hozzájárult az, hogy gyermekkorában kétszer a fejére esett s súlyos agyrázkódásokat szenvedett. Ezután Kava Gusztáv a tanuk azt vallották, hogy Kava mindig rendkívül hiu természetű volt, aki kereste a feltűnést. Előfordult, hogy olyan társaságban, ahol nők voltak, meztelenre vetkőzött.

A tanuk kihallgatásuk után az elnök szünetet rendelt el.

Jelentés a beteg, pusztuló Aradról

Az egészségügyi kimutatás érdekes adatai — Négyezer munkanélküli — A halálozások száma felülmúlja a születéseket — Járványos betegségek

Aradváros főorvosi hivatala ma fejezte be Arad elmúlt évi közegészségügyi életéről szóló kimutatásának szemléltető hivatalos jelentését. A jelentés elkészülte alkalmából az Aradi Közlöny munkatársa felkereste hivatalában dr. Cucu Vazul városi főorvost, aki az alábbiakban vázolta fel Aradvárosának elmúlt évi közegészségügyi állapotát.

— A jelen pillanatban — mondotta Aradváros főorvosa — több mint 4000 munkanélküli és 400 olyan személyt tart nyilván a város vezetősége, akiket a város egészségügyi alapjából rendszeresen segítünk. Ami a városi közegészségügyi intézmények működését illeti, a városi tüdőszanatóriumban az 1931. évben 377 férfi és 254 női beteget részesítettünk rendszeres kezelésben. Ezek közül 47 meghalt. Közülük 322 volt aradi származású, 309 vidékről érkezett. A városi gyermekkorházban 1905 gyermeket kezeltünk, akik közül az év folyamán 78 hunyt el. A megyei kórház, a szülészeti klinika, a katonai kórház, valamint a két magánstanatórium működése egészítette ki a városi egészségügyi intézmények munkáját.

— A főorvosi hivatal hatáskörébe tartozik, — folytatta érdekes ismertetését Cucu dr. — hogy a város népesedését is figyelemmel kísérje. Mint ismeretes, a legutóbbi népszámlálás adatai szerint Aradnak 77.119 lakosa van. 1931-ben a születések száma 1254 volt, meghalt 1340 aradi lakos, tehát a halálozások száma 86 esettel meghaladta a születések számát.

Holtan született 51 csecsemő. Egész Arad területén 196 egy éven aluli gyermek halt meg az elmúlt év folyamán.

Érdekes az egészségügyi büntetések statisztikája is. Ezeket jórésben hamisított ételek és italok miatt rótták ki és pedig 83 esetben. A büntetések összege 102.500 lejt tett ki.

— Ami az elmúlt évben dühöngött járványos betegségek beszámolóját illeti, — mondotta Cucu dr. — főleg az elmúlt év őszén beszélhetünk róla. Kétszázharminc skarlatmegbetegedés fordult elő, tehát eléggé nagy számban, de csupán kilenc végződött halállal. A tifusszal a gyümölcsérellel hónapokban kellett megbirkózunk, negyvenhat esetben. Ezek közül 4 végződött halállal. A diftéria nem haladta meg a szokásos évi kereteket. Feketehimlő ellen 1012 oltást adtunk, 2001 esetben újra-oltottuk a jelentkezőket. Százharminchat kutya-harapás fordult elő a város területén, ezek közül azonban csupán 35 páciens kellett a kolozsvári Pasteur-intézetbe küldeni. A veszett kutya-harapások általában csökkentek: 1930-ban 215 eset fordult elő. Az elmúlt ősszel a gyermekparalízis is fellépett Aradon 37 esetben. A veszedelmes járvány hat áldozatot követelt meg. A többi járványok szerencsésen elkerülték Aradot.

— Az ugynevezett szociális betegségek közül a tuberkulózisban elhaltak száma nem haladja meg az előző éveket. Az év folyamán 922 újszülöttet oltottunk be tbc. ellen, 295 gyermeket pedig újraoltottunk. Az alkoholizmus a rossz gazdasági viszonyok miatt jelentős mértékben csökkent. A nemi-betegségek frontján sem változott sokat a helyzet. Százegy rákos, 52 trachomás megbetegedésről szereztünk tudomást. A menők 1019 esetben szültek ki, eredményesen nyújtva segítséget. Nyeresége ennek a szolgáltatásnak az új aradi mentőautó, amely jelentékeny mértékben meggyorsítja a szolgálatot.

Aradváros főorvosi hivatalának elmúlt évi jelentése lényegében véve az egészségügyi szolgálat fejlődéséről szolgál megnyugtató számakkal: a száraz számok arról beszélnek, hogy a város egészségügyi szolgálata egyre eredményesebben állja meg helyét Aradváros lakosságának egészségi jólétének lelkiismeretes védelmében.

Bucurestibe utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academiei mindkét sarkán.
„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarokbútorban.
„Grand Hotel“-lel szemben, a főposta sarkán.

Borzalmas tüzvész egy besszarábiai városban

A befagyott vízvezeték miatt nem lehetett a tüzet oltani — Pánik a lakosság között — Nyolc épület leégett —

Hotinból jelentik: Nagy tüzvész pusztított az elmúlt éjszaka Hotinban. A késő esti órákban kigyulladt Haim Katz kereskedő Grivitancai háza és a tűz oly gyorsan terjedt tovább, hogy pár perc alatt már az egész épületet hatalmas lángnyelvek vették körül. A tüzet a kereskedő egyik családtagja vette észre, aki azonnal fellármázta a házat, majd pedig értesítették a városi tűzoltóságot, amely csakhamar megérkezett a helyszínre. A tűzoltók rögtön hozzáálltak az oltási munkálatokhoz, ez azonban rendkívül lassan haladt előre, mert a tűzoltóknak nem állott elég víz rendelkezésükre. Ebben az uccában ugyanis, mint a város legtöbb helyén, a vízvezetéki csövek be vannak fagyva és így az oltáshoz szükséges víznyomást kocsikon kellett az égő házhoz szállítani.

Körülbelül este fél 9 óra lehetett, amikor a tűz elkezdett, egy órával később pedig már a szomszédos házak is lángokban állottak. Hiábavaló volt a tűzoltóság megfeszített munkája,

mert a tűz egyre jobban elharapódzott, amit az éppen ekkor dühöngő nagy szélvihar még jobban elősegített. Amikor a helyszínre kiszállott hatóságok személyek látták, hogy a tűzoltóság nem képes a veszedelmesen dühöngő elemmel megbirkózni, segítséget kértek a katonaságtól, ahonnan egy századot vezényeltek ki a tüzhöz.

Eközben leírhatatlan pánik színhelye volt a tűz által veszélyeztetett ucca. A lakosság, különösen az asszonyok és a gyermekek, jajveszékelve rohantak ki lakásaikból és minden, a környéken fekvő épületekből, megkezdtek a butorok és egyéb berendezési tárgyak kipakolását. A tüzet nagynehezen éjjelután sikerült lokalizálni, ekkorra azonban nyolc ház leégett. Az elpusztult házakban lévő lakás berendezései és fizetek kivétel nélkül szegény emberek tulajdonát képezte, akik most minden támasz és segítség nélkül maradtak. A bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tüzet gondatlanság idézte elő. A vizsgálat folyik.

SPORT KÖZLÖNY

Országos tennisz-versenyeket írtak ki a Camarasescu-kupáért

A benevezett egyesületek ingyen kapnak három tucat labdát — A kupáért kerületenként küzdenek — Nevezési határidő: május 1

Bucurestiből jelentik: A tennisz-szövetség központi bizottságának legutóbbi ülésén az elnökség azt a határozatot hozta meg, hogy a rossz gazdasági viszonyok miatt, ezévből nem rendezi meg a nemzetközi bajnokságokat, hanem arra a bucuresti-i Tennisz Clubot kéri fel. Az esetben, ha a Tennisz Club nem vállalná el a nemzetközi bajnokságok megrendezését, úgy a rendezési jogot a jelentkező egyesületek egyikének fogják megadni.

A szövetség a kerületi tenniszszervezetek intenzívebbé tétele végett úgy döntött, hogy az ország egyik legszebb tennisztrófiáját, a Camarasescu-kupát, kerületközi vándordíjnak tűzik ki, amelyért az ország négy kerülete Davis-cup rendszerű mérkőzésekkel fog megküzdeni. Azok az egyesületek, amelyek a saját kerületeik által rendezendő kupamérkőzésekre beneveznek, mérkőzésenként

3 tucat labdát kapnak a Camarasescu-alapból. A kupamérkőzésekre május 1-ig lehet benevezni a központi titkárságnál. A Camarasescu-kupa küzdelmek meccseit négy zónára osztották fel. Az első zónához tartozik Bucuresti és Galati, a másodikhoz Csernovic és Iasi, a harmadikhoz Kolozsvár, míg a negyedik zónához Arad és Nagyvárad, körleteikkel együtt. A zónamérkőzéseket a kerületek sorshuzással jelölik ki, a zónagyőztesek egyhasközzötti meccseit pedig a központ sorsolja ki. A győztes a Román Tennisz Club csapatával kell, hogy megmérkőzzön a kupáért.

Az ülés befejezése előtt, a tenniszszövetség elnöke megjelölte az esetleg megrendezendő nemzetközi bajnokság terminusát is: június 9—12-ben. Tehát lehet jelentkezni a nemzetközi bajnokság megrendezésére!

Bozgan György került ismét a Biró-Testület élére

Az aradi Biró Testület (FRFA), a Gloria-pályán lévő klubhelyiségében tartotta meg ezévi tisztújító közgyűlését, amelyen a tagok nagy számban képviseltették magukat. A közgyűlés Bozgan György elnök megnyitó beszédével vette kezdetét, amely után a titkári jelentés, majd a pénztári kimutatás ismertetésére került a sor. Ezután pedig az egyesület elnökének megválasztása következett. Az elnökválasztás nagyon egyszerűen ment, miután Bozgan Györgynek nem volt komoly ellenfele. A tagok egyhangulag ismét megválasztották Bozgan Györgyöt elnöknek. A közgyűlés ezután a delegáló bizottságot választotta meg a következő összetételben. Burdán Miklós, Darázs István, Oravecz László és Vostinár György. Pótagokként Huszti Ferenc és Oprita Chirila lettek megválasztva.

A Biró Testület új vezetőségének fenti összetételű megválasztása szinte örömet keltett sportkörökben, mert az új vezetőségnek minden tagja ezt a megtisztelő megbízatást kiérdemelte.

O A német tenniszszövetség beiktatja a professzionizmust. Drezdából jelentik: A német tenniszszövetség vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen a szokásos jelentések tudomásul vétele után, sportkérdésekkel foglalkoztak. Az amatőrök és a hivatásos játékosok találkozását még bemutató mérkőzések során is megtörtént, mert az ilyen verseny a „sportszellemnek nem felel meg”.

O Bécsben kikapott a budapesti UTE birkózóáldaja. Bécsből jelentik, hogy vasárnap éjjel a Zentral Cirkuszban tartották meg az UTE és a bécsi Hakoah klubközi birkózóversenyét, amely a bécsi csapat 22:15 arányú győzelmével végződött. A mérkőzést 11 órakor kezdték és éjjel után fél 2 órakor fejezték be. Részletes eredmény: Légsúlyban: Fincsus (Hakoah) győz Próka II. (UTE) ellen. Pehelsúlyban: Gottlieb (Hakoah) pontozással győz Tóth (UTE) ellen. Könnyűsúlyban: Bognár (UTE) és Schilanger (Hakoah) döntetlen. Kisközépsúlyban Kárpáti (UTE) pontozással győz Bergmann (Hakoah) ellen. Nagyközépsúlyban: Próka I. (UTE) tussal győz Birnbaum (Hakoah) ellen. Ez volt az egyetlen tusgyőzelem. Kisebbsúlyban: Müller (Hakoah) pontozással győz Vittlay (UTE) ellen. Nehézsúlyban: Hirschl (Hakoah) pontozással győz Horling (UTE) ellen.

O Uj súlyemelő világrekord. Essenből jelentik: Bierwirth essen-i súlyemelő vasárnap az olimpiai próbaversenyén 715 font emelésével megdöntötte az egyiptomi Hussein eddig fennállott világrekordját.

O A német vívók részt vesznek az olimpiáson. A majnapenti Frankfurtból jelentik: A német vívószövetség vasárnap közgyűlésén elhatározta, hogy képviselteti magát a losangelesi olimpiáson. A német egyéni vívóbajnokságokat május 6—8-án Offenbachban, a csapatbajnokságokat pedig október 7—9-én Berlinben rendezik.

O A német birkózók is készülnek az olimpiára. Kölnből jelentik: A nehézsúlyú birkózók olimpiai próbaversenyén Gehring üt ellenfelet, többek között Müller német bajnokot legyőzte, aki második helyen végzett. Harmadik Siebert lett.

Aranyat „csinál” egy lengyel tudós

Salabsky brassói alkimista receptje után

A tudóst tiltott aranycsinálásért letartóztatták — Érdekes dokumentumok a kolozsvári egyetem könyvtárában — Aranycsinálási láz az egész világon

A párisi Santé-logházban ül a modern alkimista

Az európai országok csaknem minden városának nagy eseménye, hogy olyan valaki akad tudósai között, aki aranycsinálással kísérletezik. Az aranycsinálás lehetőségét hiába cáfolják, mégis mindig akad, aki tudományos alapon megkísérli, hogy nemes fémből aranyat állítson elő. Most Franciaországban, a párisi Santé-logházban is van egy nevezetes aranycsináló tudós, a lengyel Dunikowski, akit Bordeauxban tartóztattak le. Itt nagy laboratóriuma volt és segédeivel kísérletezett. Dunikovskit a párisi tudományegyetem vegytani intézetébe vezették és itt szakértő vegyésznek és a rendőrség embereinek jelenlétében kellett bemutatnia tudományát.

Az „aranycsináló” tanár kristálykvarcot tört össze és ezt a finom port egy fémlapra öntötte. Különböző fokú párolások után a fémlaphoz tízezer voltos áramot kapcsolt az aranycsináló. Félóra után klórhidrátba tette a kristályport, majd vízben áztatta. A vízben arany színű csillogás volt a por, megszáritva azonban nem lett arany. Viszont a hatás tökéletes volt. Mindazonáltal az aranycsinálás nem sikerült és a tanár, bár idegességével magyarázta a sikertelenséget, őrizetbe került. Hosszas kérésére még kétszer megengedték neki a kísérletet. Harmadszorra elég szép arany színű port állított elő, azonban ez sem volt arany. Dunikowski ezt azzal magyarázta, hogy előbb-utóbb okvetlenül sikerülni fog neki aranyat előállítani, de még most csak a kezdet kezdetén van. Persze a hatóságok nem adtak hitelt ennek a magabizásnak és letartóztatásba helyezték tiltott aranycsinálásért, vagyis szédelésért.

Érdekes, hogy nálunk már a múlt században ismeretes volt Dunikowski receptje. Bras-

Az aradi sportegyletek ötven százalékos vasuti kedvezménye

Várad, Temesvár és Petrozsény állomásokra szól a kedvezmény

A bucuresti-i központtól ma érkezett Aradra a kerület titkárához, Ferdinand Györgyhöz az az utasítás, amely szerint az aradi kerületben lévő sportegyletek Petrozsény, Temesvár és Várad állomásokra ötven százalékos vasuti kedvezményt kaphatnak. A kedvezményt ez év május 20-ig vehetik igénybe az egyesületek. A vasuti kedvezményt igénylőknek óhajaikat Ferdinand György titkárnak kell bejelenteni. Az egyszeri utazásra szóló (oda-vissza) jegyfüzettel 20-an utazhatnak. De kevesebben is igénybevehetik a kedvezményt. Az egyesületek valószínűleg ki fogják használni a kedvező alkalmat, miután így könnyebben tudnak vidéki mérkőzéseket lekötni.

Ferdinand Györgytől nyert értesülésünk szerint, a kedvezményes jegyfüzetek is birtokában vannak már és így az egyesületek beadhatják igényeiket.

O Az Egyetértés közgyűlése. A Mossóczytelepi Egyetértés sportegylet klubhelyiségében tartotta meg rendes évi tisztújító közgyűlését. A közgyűlés a vezetőséget a következőképpen választotta meg: Elnök: Fikker Károly. Ügyvezető elnökök: Dr. Feldmann József és Pricha László. Titkár: Papp Lajos. Jegyző: Pogádel Pál. Sportintézők: Kosztor József és Lázár Pál.

O Prágai futballeredmények. Prágából jelentik: A vasárnapi futballmérkőzések során, a Slavia 3:0 arányban győzött a Rakovnik ellen, míg a Sparta nagynehezen 3:3-ra végzett a Victoria Ziskov együttesével. A félidőben a Ziskov 2:0-ra vezetett. A DFC 6:2-re legyőzte a Karlsbader FC-t.

sóban élt Salabsky József híres alkimista, aki sokat munkálkodott, hogy nemesfémet állítson elő. Ez a brassói aranycsináló valami tinktura segítségével készített valami arany-félt és nyíltan hirdette, hogy sikerült is neki az átalakító tinktura segítségével süritett napsugárban „megérlelni” az aranyport. Ma már persze nem lencséken keresztül süritett napmeleggel dolgoznak az aranycsinálók, hanem tízezer voltos árammal.

A brassói aranycsináló 1886-ban halt meg és mint Hankó Vilmos feljegyzéseiből tudjuk, agyaggal bevont retortáit, lombikokból, olvasztótégelyekből, egy hatalmas olvasztó lencserendszerből és különféle preparátumokból álló laboratóriumát, továbbá latin és német nyelven írott XVI. és XVII. századbeli kéziratból és nyomtatványból álló könyvtárát a kolozsvári tudományegyetem szerezte meg. Sok híres külföldi tudós megbámulta Kolozsváron a kémiai-intézetben az érdekes gyűjteményt.

Az angoloknak is van aranycsinálóiuk, csak hogy az nem angol, hanem német ember. Gladite-nak hívják és Southal városban nagyszerűen berendezett laboratóriumában készíti az „aranyat”. Gladite is egész sereg vegyészszel dolgozik és abban különbözik a világ többi aranycsinálójától, hogy ő lávából gondolja az arany előállítását. A láva már átment minden égési folyamaton és könnyebben lehet belőle aranyat csinálni. Ezt a lávát egy szigetről hozta Angliába és részvénytársaságot alapított, mert az aranycsináláshoz — sok pénz kell.

A német aranycsináló részvénytársaságnak sok olyan tagja van, akik nem óhajtanak kalandos vállalkozásban nyilvánosan szerepelni, de azért anyagilag támogatják a vegyész-

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az erdélyi bankok helyzete és a konverziós javaslat

Az Erdélyi Bankszindikátus kimutatása hatvannégy pénzügyi intézet helyzetéről — Az elmúlt évben egy milliárd lej bankbetétet vontak vissza — A mezőgazdasági moratórium kilenc hónapos lesz

Argetoianu pénzügyminiszter, aki a konverziós javaslat végső simításain dolgozik, kimutatást kért az összes bankoktól, mezőgazdasági követeléseikről. Az Erdélyi Bankszindikátus a pénzügyminiszternek a következő jelentést küldötte be:

A szindikátus kebelébe hatvannégy pénzügyi intézet tartozik. Tőkéik és tartalékaik 679 millió lejt tesznek ki. 1930. december 31-én 2 milliárd 645 millió betétet kezeltek, míg 1931. december 31-én ez a szám már egymilliárd 686 millió lejre csökkent. Vagyis az elmúlt évben közel egymilliárd lejt fizettek vissza. Felvett hitelek, valamint magánbankoknál lévő visszaleszámitolás: 1930. december 31-én 690 millió lej, 1931. december 31-én pedig csak 665 millió lej, vagyis egy év leforgása alatt 35 millió lejt fizettek vissza. A Banca Nationalánál lévő visszaleszámitolás 1930. december 31-én 117 millió lej, míg 1931. december 31-én 161 millió lej.

Különböző adósok és folyószámla követelések 1931. december 31-én 685 millió lej, amelyből 245 millió lej mezőgazdasági követelés, míg 440 millió lejt ipari és kereskedelmi természetű. A bankok váltótárcája 2 milliárd 163 millió lej. Ebből az összegből egymilliárd 404 millió lej agrárkövetelés (64.9 százalék) és 769 millió más követelés (35.1 százalék). Az összes kihelyezés tehát 2 milliárd 849 millió lej, amelyből egymilliárd 649 millió lej mezőgazdasági kihelyezés (58 százalék), míg egymilliárd 199 millió lej (42 százalék) más kihelyezés. Ez a kimutatás élesen rávilágít arra, hogy az erdélyi pénzügyi intézetek a mezőgazdasági adósságok konverziójában mennyire érdekeltve vannak.

A konverziós javaslat egyébként csütörtökön kerül a parlament elé. Argetoianu még mindig lényeges módosításokat kíván végre-

hajtani a javaslaton. Így a mindig jól informált Argus azt írja, hogy beavatott helyről nyert értesülése szerint Argetoianu a konvertálási javaslattal egyidejűleg javaslatot fog a parlament elé terjeszteni, amellyel a mezőgazdasági adósságokra hat hónapos moratóriumot rendel el. Ezzel Argetoianu időt akar nyerni ahhoz, hogy elkészíthesse a konverzió finanszírozásáról szóló javaslatot.

Stoicovicinek, a konverziós bizottság tagjának lakásán tegnap ebéd volt, amelyen jelen voltak úgy Iorga, mint Argetoianu bizalmas és legexponáltabb hívei. Politikai körök véleménye szerint ezzel az ebéddel dokumentumát akarták adni annak, hogy a kormánypárt két csoportja, illetve Iorga és Argetoianu között teljes az egyetértés.

Ujabb jelentések szerint a konverziós javaslaton több lényegesebb módosítást eszközöltek. Így a mezőgazdasági moratórium nem hat, hanem kilenc hónapos lesz, vagyis minden váltó, amely mezőgazdasági adósságból származik, automatikusan kilenc hónapi moratóriumot kap. A pénzügyi bizottság jelentős módosítást eszközölt a javaslat 35-ik paragrafusán is. Eszerint mindazon tíz hektáron felüli birtokok tulajdonosai, akik nem kívánják adósságaikat konvertáltatni, a törvény alapján — amennyiben kötelezik magukat, hogy adósságaikat három éven belül nyolc százalékos kamattal együtt megfizetik — kérhetik a három évre mindennemű ellenük kitűzött végrehajtás, vagy árverés felülgészítését. A 40-ik szakasz szerint a mezőgazdasági cikkek, gépek és felszerelések árusításával foglalkozó vállalatok és kereskedések ellen 1937. december 31-ig nem kérhető csőd, ha igazolják, hogy követeléseik husz százalékát mezőgazdasági adósságok képezik. Mindazon okmányok, amelyeket ilyen ügyben a bíróságok vagy más hatóságok elé terjesztenek, bélyegmentesek.

Rendbehozatja a város az uccák gyalogjáróit

Munkanélküli asztalosokkal hozatják rendbe a repülőtéri hangárokat

Az interimár-bizottság mai ülésén Muresan János városi főmérnök előterjesztést tett a város vezetésének több aradi ucca gyalogjárójának kijavítására. A városi főmérnök részletesen ismertette, hogy számos olyan ucca van a belváros területén is, amelyeknek gyalogjárói teljesen járhatatlanok és már számos esetben súlyos szerencsétlenség előidézői voltak. Muresan főmérnök szerint ezek a halaszthatatlan javítási munkálatok körülbelül 760 ezer lejtbe kerülnek. Az interimár-bizottság tagjai részletesen megtárgyalták az ügyet, majd pedig úgy határoztak, hogy a járdajavítási munkálatokra a város árlejtést ír ki, amelynek eredményét jóváhagyás végett a bucu-resti-i műszaki bizottsághoz fogják felterjeszteni.

Ugyancsak Muresan főmérnök előterjesztésére a városvezetés elhatározta, hogy a repülőtéri hangár épületét rendbehozatják. Az épületnél különösen az asztalos munkák elvégzése szükséges, így körülbelül 20 ablak és 10 ajtóra van szükség és ezeket az interimár-bizottság határozata alapján a város, munkanélküli asztalosokkal fogja megcsináltatni. A város interimár-bizottsága ezenkívül még 6600 lejt szavazott meg járdajavítási munkálatok céljára.

A Burza-cég hitelezői elfogadták a cég kényszeregyezségi kérelmét. Az aradi törvényszék csődbírása ma tárgyalta a Burza Testvérek aradi általánosan ismert vaskereskedő-cég kényszeregyezségi kérelmét. A tárgyaláson a hitelezők több, mint 90 százalékban elfogadták a cégnek azt az ajánlatát, amely szerint a kényszeregyezés jogerőre emelkedésétől számított 4 hónap elteltével a hitelezőinek 60 százalékos kvótát és 7 százalék évi kamatot fizet. A kvótát hat negyedéves részletben kapják meg a cég hitelezői. A hitelezők állásfoglalására való tekintettel, minden valószínűség szerint a csődbírásg is jóváhagyta a cég kényszeregyezségi kérelmét. A régi és létező aradi cég így módon a súlyos gazdasági viszonyok között is eleget igyekszik tenni fizetési kötelezettségeinek, amelyet a hitelezők is teljes mértékben honoráltak, amidőn a felajánlott egyezséget elfogadták.

Uj építkezési bizottságot nevezett ki Arad város vezetősége. A városi interimár-bizottság ma délután Muresan János városi főmérnök előterjesztésére elhatározta, hogy új építkezési bizottságot nevez ki, főleg építkezési szakértőkből. Az építkezési bizottság feladata lesz a város vezetősége részéről ellenőrizni az aradi építkezések szabályosságát. Az interimár-bizottság az építkezési bizottság tagjaivá Szántay Lajost, Sincal Györgyöt, Probst Mihályt, Nachtebel Ödönt, dr. Căcu Vazul városi főorvost, Dömötör Lászlót, dr. Ispravnic Györgyöt és Carpinisan Romulust választotta meg.

Cukrot és szeszt főznek fűrészporból és hulladékiából

A vegyipar új nagy lehetőségei.

Berlin. Torneschből, a holsteini lapvidéknek eddig Németországban is alig ismert falujából a vegyiparnak alighanem új, hatalmas fejlődése van kiindulópont. Száz esztendő óta izykezknek már kifürkészni a titkot, hogyan lehetne egyszerűen és olcsón a fát cukorra s a cukrot aztán alkohollá változtatni át. „A cellulóznak perkolációs nyomás útján való elcukrosítása hígított savak által”, — így mondja ezt a szakember és nyilván ez volt az a formula is, mellyel a feltaláló vegyész, Scholler, Heinrich dr. bejelentette találmányát. A torneschi szesz- és sajtoló élesztőgyár laboratóriuma volt a hely, hol Scholler dr.-nak sikerült véglegesen megoldani a régi problémát. Eljárásának segítségével száz kilogramm fűrészport változtathatunk át 50 kilogramm cukorra, amelyből 40 kilogramm megerjeszthető. S a laboratóriumi kísérlet nagyban való technikai megvalósítása most már szintén biztosított van.

A torneschi Scholler-féle eljárás jelentékeny lehetőségeket nyit arra, hogy Németországban egy új ipart alapítsanak meg, mely arra alapítja külön jogosultságát, hogy sikerült legolcsóbb hulladéktermékekből értékes készgyártmányokat állítani elő. Mit csináltak eddig Németországban és más-hol a fűrészporból? Legjobb esetben ha elegettek, feltéve, hogy szemétdombra nem vetették. Mit csináltak az erdőbirtokosok és erdőhivatalok az erdőkben korhadozó temérdek hulladékiából? Legfeljebb, ha megengedték a szegény népnek, hogy rőzsét gyűjthessen belőle magának téli tüzelőre. Németországban husz- vagy harmincmillió tonnára való hulladékfa kallódik el évente. Ha ebből csak ötmillió tonnát dolgoznak fel a torneschi vegyész-mérnök eljárásával, kétféle tónna cukrot lehet belőle előállítani a legolcsóbb és legokosze-rűbb módon, tehát többet, mint amennyit a német répacukorhozamnak évi 1.9 millió tonnára becsült összes mennyisége. Ezzel a cukorral semmiesetre sem kell és lehet versenyt támasztani az élelmi célokra szolgáló répacukornak. De ebből a fából előállított kétféle tónna cukorból az alább megemlített takarmányanyagokon kívül hárommillió tiszta alkoholt lehet előállítani, tehát annyit, hogy segítségével a német gazdaságot függetleníteni lehet a külföldi erjesztőanyag behozatalától.

De az évek óta folytatott torneschi kísérletnek még más nagy eredményei is vannak, melyeknek gyakorlati jelentőségét egyelőre fel sem lehet mérni: 100 kilogramm fűrészporból nemcsak hogy 50 kilogramm cukrot, hanem ugyanekkor 30 kilogramm lignitet, más szóval könnyen brikettálható olcsó, 6000 kalóriás faszenet lehet előállítani. A torneschi facukorüzemet ilyenképpen bizonyos mértékig a hulladéktermékekből előállított nemes gyártmányok hulladékiából lehet a legolcsóbban fentartani. Nagy jelentősége van a találmánynak a mezőgazdaság számára is, mert az eljárás lehetővé teszi, hogy a hulladékfa elcukrosításából nagy mennyiségben állíthassanak elő értékes takarmányanyagokat, főképpen fehérjetartalmu takarmányélesztőt is.

Kiszámították máris, hogy — ha Németország hulladékamennyiségének csak 25 százalékát dolgozzák fel Scholler dr. módszerével — évente körülbelül 250 millió márkányi új értékeket lehet előteremteni.

Ujabb bérredukció készül a városi fizetéseknél. Aradváros vezetését újabb bérredukció gondolata foglalkoztatja, amelyet a városi üzemek alkalmazottainál készülnék végrehajtani. A bérredukció azokat a soifőroket, jegyszedőket, jéggyári munkásokat, vízüzem és moziüzem alkalmazottakat érdekli, kik már egyszer keresztülmentek a tisztviselők fizetésredukciójához irányított fizetésleszállításon. A város vezetősége április hó közepén tervezte életbeléptetni az újabb redukciónkat, amelyek ellen maguk az üzemek főnökök tiltakoznak a legjobban. Valószínűnek látszik, hogy a tervet még idején elvetik, mert nem lehet célja a városi üzemeknek, hogy alkalmazottai mellékjövedelem céljából, még más előjuttatásokat is vállalni legyenek kénytelenek.

Diszitse otthonát!

Minden felvételhez egy színes képet kap modern fémkeretben

Stojkovits József fényképésznél P. Avram Iancu 16. (Szabadság-tér)

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, FEBRUÁR 24.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar. Köny-
nyű és román zene. 20.40. Mihalescu énekesnő dalai.
21. Sgardelli zongoraművész. 21.45. Jiano fuvalamű-
vész. 22.15. Theodorescu hegedűművész. — Budapest
I. 10.15. Szalonzenekari hangverseny. 1. Déli harang-
szó. 1.05. Hangverseny. 5. „A titokzatos utas”. „A fel-
hő”. Novellák. 6. „A gyermekbetegségek megelőzése-
ről”. Dr. Papp Gusztáv előadása. 6.30. A Janus Pau-
nonius Társaság felolvasó-ülésének közvetítése Pécs-
ről. 7.45. Olasz nyelvtanítás. 8.15. Columbia gramofon-
hangverseny. 9. A Magyar Elektrotechnikai Egyesület
rádióosztályának előadásorozata. 9.30. Színműelőadás
a Studióból. Jókai: „Fekete gyémántok”. 11.30. Pistor
Gothelji kamaraénekes hangversenye. Majd: Rácz Bé-
la és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30.
Brahms-négyes. 13.40. Rebemper-lemmek. 14.10. Al-
pesi zene gramofonon. 18. Holland zene. 21.05. Holz-
schuh Lili divatos dalokat ad elő. 22.15. Egyházi zene.
23.20. Pauscher-zenekar: Táncczene. — Belgrád. 11.45.
Gramofon. 13.05. Könyű zene. 17. Gramofon. 18. Köny-
nyű zene. 21. Milutinovics Mila népdalénekes. 21.30.
Játék két zongorán. 23.05. Grieg: Vonós-négyes. Utána:
Jazz. — Berlin. 17.30. Haydn: C-dúr szonáta. Dwo két
hegedűre. 17.55. Wittenberg zongoraművész. 18.45.
Szórakoztató zene. 21. Filharmonikusok. 23.30. Mil-
löcker: A koldusdiák II. felvonása. Utána: Jazz. —
Hollberg. 19.25. Karének. 21. Detektivopera zenével.
Szöveg: Auerbach zene: Grischar. 22.10. Szórakoz-
tató zene. 23. Táncczene. — Kassa. 12.30. Gramofon.
13.30. Rádiózenekar. 15.30. Gramofon. 20. Rádiózenekar.
21. Kromatikus harmonika. — Langenberg. 18. Lantda-
lok 21. A fuvalától a dobig. 21.30. Szimfonikus hang-
verseny. 23.10. Éjféli táncczene. — Milano. 17.15. Gra-
mofon. 17.45. Kamarazene. 20.05. Szórakoztató zene.

21.30. Gramofon. Utána: Szórakoztató zene. Majd:
Hangverseny. — Pozsony. 13.45. Rádiózenekar. 19. Ma-
gyar óra. 20. Ledvina orgonaművész és a női kar hang-
versenye a ferenciek templomából. Liszt-művek. 20.55.
Eicher énekesnő dalestje.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 25.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu zenekar: köny-
nyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21. Simoniu opera.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 47 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY

és előjegyzési

NAPTÁRÁT

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak
1932. március hó 1-től számoljuk.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó
hétköznapi 4, vasárnap 5, 1. el. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb
hirdetés ára 10 szó. hétköznapi 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel ki-
vánt szavak a húszszorosát. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal
fenn tartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szövegét, aminek ered-
etétől nem lehet megváltoztatni. Csak válaszleveggyel ellátott
kérdőzködésre válaszolunk. Aláíratok keltezés levelek továbbítására megf. lelt
postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre
vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.
APRÓHIRDETÉSEKET ESTE 9 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

LAKÁS.

EGY-KEI és háromszobás lakás kiadó.
Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadó-
jában, a Minorita templommal szemben.

3 szobás lakás

mellékhelyiségekkel, március 1-re ki-
adó. Érdeklődni Eötvös (Száda Bucur)
utca 14., az emeleten.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren
kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókkiadó-
jában, a Minorita templommal szemben.
200

KETSZOBÁS, konyhás 1-ső emeleti lakás
a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az
Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Min-
orita templommal szemben.

Elegánsan butorozott szoba

lépcsőházi bejárattal, fürdő-
szoba használattal, esetleg tel-
jesellátással, március 1-re kiadó
Str. Horia (Széchenyi-u.) 7., I.

Nem lesz üres lakása,

ha a kiadó lakásról apró-
hirdetést tesz közzé az

Aradi Közlöny-ben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ZEISS, GÖRE és színházi látesővek, an-
tik zenélő óra, japán vázák, ezüst gyer-
tyatartók, kinnézüst girandók, keleti per-
zsaszőnyegek, festmények, zongorák, he-
gedűk, oltára, mandolin, gitár, Bieder-
mayer szalon, komplett szobaberendezé-
sek, velencei tükrök, asztalok, székek,
vitrinek, függönyök, márványoszlop, kris-
tály tárgyak, iróasztal, garnitúrák, antik
női iróasztal, vitrintárgyak, börgarnitú-
rák, arany karkötőrák, diványpárnák,
gázreschó, gyönyörű barokstíli szalon
stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete,
Str. Horia (Széchenyi-utca) 1. Neuman-
palota. 1000

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos Áron
eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria
19., ház mesternél.

Figyelem!

Használja ki mindenki a kedvező
alkalmat és szerezzé be szükség-
letét jóval napi áron alól

Schäffer Henrik

cégnél, a Fehér Keresztel szemben.
Raktáron tartok: mindenféle oivil
szövetet és kelméket, saphákat,
stb. Különböző katonai felszerelési
cikket, katonai és egyéb egyenru-
házi szöveteket, saphákat, gom-
boka, stb.

Egy egész öltönyre való gyapjú
kelme Lel. 350-től kapható.

KÉSZPENZERT veszek régi és modern
ezüst tárgyakat és ezüst figurákat. —
SÜRGŐSEN KERESKE: írógépeket, régi
sevresi Altwien meissen figurális por-
cellánokat, gyári keleti és helyben ké-
szített szőnyegek, minden méretheben,
12 személyes ezüst evőeszközöket, ezüst
tálcákat, antik és modern butorokat, sehes-
lonokat stb. SALGONE bizományi
üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-utca)
Neuman-palota. 1000

INGATLAN.

HAROMSZOBÁS magánházat, villany,
vízvezetékkel 150.000 Lel.ig azonnali
készpénzfizetés mellett megvételre ke-
resek. Címeket az Aradi Közlöny kiadó-
jába kérek. 100

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar-
kánál azonnali kiadó. Cím az Aradi
Közlöny kiadó-jában.

Egy elsőrendű

jól bevezetett üzlethez
közreműködő társat keresek

Címeket „Agilis” jellegre az Aradi
Közlöny kiadó-jába a további. 567

Üzletfelelőszlatás

miatt

berendezés jutányos áron eladó.

Schäffer Henrik

cégnél, Bln. ház. Fehér Keresztel szemben.

KÜLÖNFÉLEK.

ELVESZETT fiatal farkaskutya. 1116 ju-
talomban részesül, aki visszahozza, volt
György-u. 1. 566

Főzni tudó

fiatal mindenest keresek március 1-re.
Strada Cloșca (Szent László-utca) 7., föld-
szint, jobbra.

HIRDESSEN

a 47 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”